

Szerkesztőség, kiadóhivatal és nyomda: Bul. Reș Ferdinand (József főherceg-ut) 4. Telefon: 151. Szigetnyomtatás: Közlöny, Arad :: Az Aradi Nyomda Vállalat tulajdona, kiadása és rotációs nyomása. Megjelenik naponta reggel.

ARADI KÖZLÖNY

Előfizetési árak: évente 1080, félévre 540, negyedévre 270, havonta 90 Lei. Külföldre havonta 50 Lei-tel több. :: Erves szám 5 Lei. Vasárnap 6 Lei. :: (Bucurestiben 50 bani felár.) Hirdetések tarifa szerint. ::

XLVI. évfolyam, 124. szám * Főszerkesztő: STAUBER JÓZSEF * Péntek, 1931. június hó 5

Választások után

Nem értjük azt az ujjongást, amellyel a kormányhoz közelálló lapok hirdetik a nemzeti egység listáinak szerintük megsemmisítő győzelmét. És természetesen, — ezzel összefüggő módon — az ellenzéki pártok lesújtó vereségét. — Inkább közel jár az igazsághoz — ha már a tuzások seregszemléjébe kényszerülünk — Maniu nyilatkozata, amelyben azt állítja, hogy a kormány vereséget szenvedett ezeken a választásokon.

Mert nyilvánvaló a tuzás mind a két részről és ezt a tényt az elért magyar eredmények öntudatos higgadtságával szögezhetjük le. Mert amint a tuzás az „urnatolvajok pokoli táncáról” beszélni, úgy tul van méretezve az eseményeknek az az aláértékelése is, amely kormányvereségről beszél. Ha az urnatolvajok nem is jártak pokoli táncot, annyi bizonyos, hogy a székelyföldi szavazóhelyiségek szellőtetői pompásan működtek és sokak érdemüül fogják betudni azt is, hogy a magyar szavazatok százait akár seprűkkel lehetett volna összegyűjteni az udvarhelyi, csiki és háromszéki országotakon, ahol sietve, robogtak tovább a kormánypárti kortések autói. Igenis, a kormány mindenképpen biztosítani kívánta a szavazatok többségét. A máramarosi, a szatmári és nagy általánosságban a regáti eredmények mind arról tanuskodnak, hogy ezek a választások nem voltak olyan tiszták, mint aminőknek Iorga miniszterelnök beígérte őket. És kár volt ezekért az erőszakosságokért. A külföldnek újra lesz egy lekicsinyülő mosoly a „balkáni” politika számára. Az eredmények meghamisítása pedig a parlamentarizmusra jelent súlyos csapást. Mert milyen autoritása lesz annak a parlamentnek, amelynek létjogosultságát az ellenzéki pártok már eleve kétségbe kívánják vonni...?

Annai bizonyos tehát, hogy a választásokon felvonult és megnyilatkozott erők nem hozták meg a belpolitikai viszonyaink remélt tisztázását, sőt ellenkezőleg, csak újabb kombinációban komplikálták azokat. Mindenek előtt a kormány nem tudta megszerezni a maga számára a parlamentnek egy olyan többségét, amely a nyugodt munkát minden körülmények között biztosíthatná. Új kérdés: vajon Argetoianu ugynevezett „erős keze” rendbe tudja-e majd szedni a Iorgisták, manoilescuiisták és a disszidens georgisták tarka hadát...? És hogyan fogja kiállani a kormány a nagyszámú és külön-külön frontokon felvonuló ellenzéki pártok erős oldaltámadásait...? Ilyen nagy és sokszínű ellenzékkel a háboru befejezése óta még nem volt dolga egyetlen kormánynak sem. A legvalószínűbb feltevés az, hogy a liberálisok támogatását sikerül megnyerni továbbra is kormánya számára Iorgának. Legalább is az első hónapokra. Am azt is szinte bizonyosra lehet venni, hogy titokban Duca már megteszi a maga előkészületeit a kormány elbuktatására és az apparátus könyörtelenül működni fog, ha arra majd alkalom nyílik.

A június 15-én összeülő új parlament hosszú viták korszakát kezdi meg a választások lefolyása fölött. Pedig a viták, a jólismert pártpolitikai marakodások helyett az országnak ma még inkább szüksége van a tettek, mint valaha volt eddig. Mert nem lehet az a kérdés előbbreváló fontosságú közérdeke az országnak, hogy a mindig avatott belpolitikai körök októberre várják-e a szakítást Iorga és a liberálisok között, amidőn a kormány az erők összefogásával ígért új korszakot az ország új népeinek. Nem vitákra van szükségünk, hanem cselekedetekre, amelyek alkotmányos esz-közökkel és törvényes keretek között lendítik előbbre a választási kátyuktól megszaggatott uton az ország szekerét.

Kilenc mandátum A magyarság képviselői

Kik kerülnek be a parlamentbe? — A választási terror eredményei — Hírek Hatiegan erdélyi miniszter lemondásáról — Vér, gyilkosság, verekedés a választásokon — Az ellenzéki pártok kétségbeesett feljajdulása Parecz Béla dr. egyelőre nem szerepel a képviselők között

Bucarestből jelentik: A belügyminiszterium most állította össze a képviselőválasztások alkalmával leadott szavazatok végleges összegét. A jelentés szerint leadtak összesen 2.927.303 szavazatot. Ebből a kormánypárti lista kapott 1.389.849 szavazatot, amely 57,84 százaléknak felel meg és az 299 mandátumot jelent. *Ebben természetesen nem benne vannak a Iorga- és liberális-párti mandátumok összevéve.* A nemzeti-parasztpárt kapott 738.761 szavazatot, amely 14,98 százaléknak felel meg és 27 mandátumot jelent. *Bratianu* Gheorghie-pártja 173.343 szavazatot kapott, amely 5,92 százalék és 11 mandátumot biztosít. *Averescu*-pártja 141.229 szavazatot kapott, amely 4,82 százalék és 9 mandátumot hoz.

A Magyar Párt 139.005 szavazatot kapott,

amely 4,74 százalék és kilenc mandátumot jelent.

Cuza-pártja 113.850 szavazatot kapott, amely 3,88 százalék és 8 mandátum. *Dr. Lupu*-pártja 106.678 szavazatot kapott, amely 3,43 százaléknak felel meg és 6 mandátum. A szociáldemokrata-párt 94.953 szavazatot kapott, amely 3,24 százaléknak felel meg, 6 mandátummal. *Stere* és a *Kamatellenes Liga* pártja 85.889 szavazatot kapott, amely 2,75 százalék, 5 mandátummal. A kommunista-párt 75.711 szavazatot kapott, amely 2,51 százalék, 4 mandátummal. *A zsidópárt 64.175 szavazatot kapott, 2,19 százalékkal, ugyancsak 4 mandátummal.* A *Vasgárda* 37.776 szavazatot kapott, amely nem érvényes a két százalékot, egy mandátumot sem kapott.

A magyarság parlamenti képviselői

A Magyar Párt a következő mandátumokat nyerte:

- Háromszékmegeye 50,05 százalék, képviselő: báró Szentkeresztly Béla.
- Csikmegeye 46,09 százalék, képviselő: Paál Gábor.
- Marosmegeye 26,76 százalék, képviselő: Willer József dr.
- Kolozsmegeye 20,92 százalék, képviselő: gróf Gethlen György dr.
- Udvarhelymegeye 18,97 százalék, képviselő: gróf Bethlen György dr.
- Szatmármegeye 18,17 százalék, képviselő: báró Jósika János.
- Biharmegeye 16,13 százalék, képviselő: Hegedüs Nándor.
- Tordamegeye 15,12 százalék, képviselő: Sándor József.
- Brassómegeye 14 százalék, képviselő: Szabó Béni.

A megsemmisített szavazatok ezrei

Megsemmisítettek 8834 szavazatot. Mivel a két százalékot el nem ért szavazatok is a kormánypárt javára esnek,

a kormány tehát a szavazatok 75,27 százalékát kapta meg.

Olt, Soroca és Lapusna megyék eredményel még ismeretlenek ugyan, azonban ez sem a szavazatok arányszámában, sem pedig a mandátumok elosztásában lényeges változást nem jelent. Az ellenzék összesen 88 mandátumhoz jutott, a következő elosztásban: Nemzeti-parasztpárt: *Maniu* Albamegeye, *Pop-Cicio* Aradmegeye, *Calinescu* Argesmegeye, *Crisan* Aurel Biharmegeye, *Voicu-Nitescu* és *Pop-Cicio* Brassómegeye, *Iacobescu* Cetatea-Alba, *Hatieganu* Emil Kolozsmegeye, *Lepadat* Vasile, *Constantamegeye*, *Potarca* Doljmegeye, *Dobrescu* Aurel Fogarasmegye, *Timincu* Gorjmegeye, *Vlad* Aurel Hunyadmegye, *Radulescu*, *Jalomitamegeye*, *Ghelbejeanu*, *Izmail*, *Raducanu*, *Mehedinti*, *Mihalache*, *Muscelmegye*, *Manu* Iekész, *Naszódmegeye*, *Mirto*, *Ramnicu-Saratmegeye*, *Maniu*, *Szilagyimegeye*, *Popovici*, *Szatmármegye*, *Lugojeanu* Severinmegeye, *Thilea*, *Szebenmegeye*, *Popovici*, *Szamosmegeye*, *Coltor*, *Kisküküllőmegeye*, *Gheorgescu*,

Tulceamegeye, *Moldovan* Valér, *Tordamegeye*, *dr. R. Ioanutescu* Vlascomegeye.

A *Zsidó Párt* Cernautiban 10,90 százalékát, *Máramarosban* 11,17 százalékát, *Storojinetiben* 9,98 százalékát, *Radautiban* 6,41 százalékát kapta a szavazatoknak

s amennyiben Sorocamegyében a kormánypárti lista egy jelöltje kibukik, úgy ott is a Zsidó Párt jut még egy mandátumhoz. A szociáldemokrata-párt: *Szilagyimegyében* 26,26 százalékkal *Fiueraș* jutott be képviselőnek. *Kisküküllőmegyében* 17,75 százalékkal *Rusău*, *Izmailban* 15,84 százalékkal *Mirescu*, *Brassóban* pedig 15,47 százalékkal *Gherman* jutottak be a parlamentbe. Ezenkívül valószínű, hogy ugyancsak szociáldemokrata-párti listán bejut *Rosnoveanu* és *Szatmáron Bartal*.

A választási terror ellen az ellenzéki román pártok is kétségbeesetten tiltakoznak. A gheorghisták lapja, a *Miscarea*, a *Duca* vezetése alatt lévő liberálisok rovására írja a választási visszaéléseket. A lap elparentálja bizalmiférfiát, akit *Buzauban* a liberális kortések agyonütöttek. Élesen támadja *Anghelescu* volt közoktatásiügyi minisztert, a liberális párt buzai tagozatának elnökét, aki kortéseit ráusított az új liberálisokra és ezek közül 43-at úgy megverték, hogy súlyos sebbel kórházba kerültek. Egy közülük, a szenvedett ütések miatt tegnap a kórházban meghalt.

Hatiegan levonja a konzekvenciákat

A *Patria* közli, hogy *Hatiegan* Gyula dr. erdélyi miniszter beadja lemondását. *Hatiegan* miniszter a választások előtti napon ünnepélyesen kijelentette, hogy amennyiben Erdélyben urnalopások történtek, azonnal levonja a konzekvenciákat és távozik a kormányból. Mútan már máig számos bizonyíték van arra nézve, — írja a *Patria* — hogy *Máramarosban*, *Nagyküküllőben*, *Csikban*, *Udvarhelyt*, *Háromszéken*, *Temes- és Biharmegyekben* az urnákat ellopták és egészben, vagy részben a kormány szavazatokkal helyettesítették. *Hatiegan*nak ígérte, illetve fenyegetését be kell tartania. *Hatiegan* Gyula ma érkezik *Kolozsvárra* és miután politikai híveivel megbeszélést tart, dönteni fog.

A magyarság győzött az aradi szenátorválasztáson

Egységes zárt sorokban vonultak a Magyar Párt tagjai az urnák elé — Nyugodtan, minden zavaró incidens nélkül történtek meg a szavazások — Kedélyes jelenetek a szavazóhelyiségekben — Virágcsokor a választási elnöknek, Aradmegyéből is bejöttek a részletes eredmények

Ma reggel kezdődtek meg az egész országban a szenátorválasztások. A szenátorválasztás sokkal nyugodtabb tempóban haladt, mint a képviselőválasztás, ami annak a következménye, hogy sokkal kisebb tömeg vonult fel és hogy a választók idegssége sem volt olyan nagy, mint a képviselőválasztáskor. Aradon minden zavaró incidens nélkül folytak le a szavazások, sehol sem voltak csoportosulások, a helyiségbe való bebocsátás is simán, minden igazoltatás nélkül ment.

Nyugodt szavazás

Az első kerületben reggel hét órakor kezdtek meg a szavazást. Az urnákat a pártok bizalmi emberei előtt lepecsételték, majd egyenként szállingóztak a szavazók, hogy voksaikat leadják. Az első választók között volt Horváth Lajos magyarpárti delegátus és Tatu, az Aradana bank igazgatója. Délig elég gyakran járultak a választók az urnák elé, úgy, hogy amikor a déli szünetet kimondták, már több mint 800 szavazatot adtak le. Délután két órakor megint megnyiták a terem ajtai, de két óra leforgása alatt, tehát négy óráig alig száz szavazó jelentkezett. Marsieu dr. volt prefektus Vlud Sándor iparkamarai elnökkel együtt érkezett meg, de Marsieu lustinnak nem volt szavazólapja, ugylátszik a kormány részére nem elég megbízható, mert törölték a

listából. Rövid igazoltatás és keresés után kiállította Istrateacu vezető járásbíró, az első kerület választási elnöke a szavazólapot.

Dr. Örfi Gyula, Fränkel Alfréd és Horváth Lajos magyarpárti megbízottak felváltva teljesítették szolgálatot.

Hat óra után már alig érkezett választó a helyiségbe, de a törvény rendezése folytán csak nyolc órakor zárták le a voksok beszedését és azonnal az eredmény megszámlálására került a sor.

Az első kerület eredménye a következő:

Kormánypárti lista	170 szavazat
Néppárti lista	37 szavazat
Nemzeti-parasztpárti lista	34 szavazat
Magyar Párti lista	730 szavazat
Gheorgista párti lista	14 szavazat
Összesen:	985 szavazat

Ugy, mint a képviselőválasztásnál, a szenatori választásnál is a Szentpéter-téri fiúskolában volt a második kerület szavazóhelyisége kijelölve. Itt is 7 órakor reggel kezdtek meg a szavazást. Muntean György bíró, a választás vezetője nem olyan ideges, mint három nappal ezelőtt. Az első választók között volt dr. Szuchy Pál és Zombory Gyula magyarpárti delegátusok, halászi Lovich Gyula, szintén magyarpárti megbízott, még tartózko-

dik a szavazástól és amikor megkérdezik tőle, hogy miért nem szavaz, nevetve mondja:

— Nem tudom, hogy nem-e egy tizenkettedik listára szavazzak-e? Mert amint látom, ugvis minden mindegy.

Alig dobnak egypár szavazatot az urnába, amikor már az első érvénytelen lapot megsemmisítik, mert egy román szavazó nyitva hozza azt ki a fülkéből. Meglehetősen lassu, de egyenletes tempóban megy a szavazás, délig több mint ötszáz választó leszavazott. A szünet tizenkettőkor kezdődik, de tarthatna négy óráig is, olyan kevesen jönnek a déli szünet után.

Magyar főlény

Délután felélenkült a második kerület és egymás után jönnek a szavazók, hogy voksaikat leadják. Délután már kevés szavazatot kaphattak az ellenpártok, mert mind ismert magyarpárti szavazók jöttek. Nyolc órakor itt is kimondta az elnök a választás berekesztését és rövid lélegzetvétel után felbontották az urnát. Egymás után kerülnek elő a Magyar Párt jelére reányomott bélyegzős lapok. A végeredmény a második kerületben a következő:

Kormánypárti lista	153 szavazat
Averescanus lista	32 szavazat
Nemzeti-parasztpárti lista	27 szavazat
Ghorghista párti lista	25 szavazat
Magyar Párti lista	573 szavazat
Összesen:	810 szavazat

Még a harmadik kerület is csendes volt, amily aránylag a legnagyobb kerület és ahol a képviselőválasztáskor a legtöbb zavar volt. Ramonteanu bíró hét órakor megkezdte a szavazást és mindjárt az első szavazóval incidens történik. Az történt ugyanis, hogy Miclosi Emil dr. szavazóigazolványára nem volt reávezetve, hogy szenatori választásra is jogosultsága van. Az elnök csak a voks leadása és az urnábadobása után vette azt észre, erre felfüggesztették a szavazást, a delegátusok előtt feltörték a pecsétet, eltávolították Miclosi Emil dr. szavazólapját, amit megsemmisítettek, majd újra lepecsételik az urnát. Ramonteanu elnök elrendelte, hogy azok, akiknek

A gróf Üchtritz-család regénye

Írta: ADÁM ÉVA.

Ebben az otthonban láttam Üchtritz-Amadé Stefániát, a magyar írónőt. Próbálok megkeresni ebben a Habsburg-émlékektől gazdag kertben azt a televény földet, melyben ki tudott virágozni egy kuruc regény megírásának lelki lehetősége.

Hiszen ebben a várkastélyban minden vizsgálja a gondolatot a hagyományos császári multhoz. Itt, ebben a kastélyban gépeli felesége regényeit a várkastély jelenlegi ura, Üchtritz-Amade Emil.

Itt láttam, mikor a falu népe Szentistván napján ősi hagyományoknak, ezer esztendőnek apáról fiúra szálló tiszteletével köszönti a vár fiatal, szép urnőjét, Stefániát. Ide sereglik ma is, mert tudja, hogy ezer éven át ebben a várban volt az erőssége.

A magyar írónő szíve erősebben ver, a Bánhidy ősök, mint vezérek, ott kísérték a Szentföldön II. Endrét a kereszties háborúkban. És kísérték azelőtt és azután. És a Bánhidyak késői unokája, fehér kezébe veszi a rossz tollat, nem leli maga mellett az itatóst, de a lelke száll oda messze, vissza, hol ősei a magyar szabadságért harcoltak.

Ő is harcol a tollával valamiért és megírja a szép kuruc regényt, a „Brigadéros leánya”-át.

A legtöbb ember azt hiszi, hogy már eleget tud a kuruc korról. A regény olvasása közben mégis azt érzi, hogy gondolatai új területre jutottak. Az ész a történelmi részen okul, a szív az érzelmi hangulatokon ringatózik, a lélek új talányok elé jutott. Végül is meggyőződünk arról, hogy nincs idő, nincs esemény, melynek hiúttető ereje más valami lehetne, mint az ember, az egyén, a jellem. Ezek adják az örök harcot önmagukkal és a külső világgal.

A „Brigadéros leánya”-nak minden alakja kétfős, lélek és tragikus helyzetekben éli le fá-

rasztó és belső nyugalmát soha nem lelő földi életét.

Üchtritz-Amade Emilné oly közvetlenséggel hozza elénk ezeket a kis és nagy eseményekkel küzdő, szenvedő embereket, mintha személyes jó ismerőseink volnának, társaságunkhoz tartoznának.

Ennek a nagy közvetlenségnek abban van a magyarázata, hogy amint a szerző meghatározza: Rákóczi kora még belátható távolságban van tőlünk, ma élő emberektől. Egy-két ükapán keresztül már ott látjuk a mai élő családok őseit, amint Rákóczi mellett, vagy ellen harcolnak.

A főuri körben élő írónak sok alkalma van arra, hogy a családokban ma is található iratok, levelek, szóbeli hagyományok alapján, az élő szó erejével hozza vissza elénk a kuruc-labanc idők szellemét egy ügyesen beállított regény alakjában.

Üchtritz-Amade grófnének csak meg kellett éreznie ezt a történelmi levegőt és elmondania valamit abból amit lelke gyermekkorától magába szedett a családi körben.

Eddigi regényeiben a kelet, az ókor idejéből vette a témát, ez az első magyar tárgyú történelmi munkája, ahol kitör az író lelkéből a fájdalom, mert azt érzi, hogy sem tudósok, sem írók nem aknázzák ki eléggé azt az eseményekben gazdag időszakot, melyet kuruc kornak nevez a történelem. A mai nemzedék már nem tud lelkesülni Rákóczi koráért, csudálatos és nagyszerű szelleméért.

Aki ezt a regényt elolvassa, szívébe sajdul valami régen eltompult magyar fájdalom, a magyar haza sorsa felett. Égni, lelkesedni, gyujtani kell. Viskóban, kuriában, palotában felujítani Rákóczi szellemét, mert az ellenség mindig magyarral győzti le a magyart. Hirdetni kell Rákóczi szellemét, melynek volt ereje, hogy mindenféle lelki elnyomatás között a maga erejéből térjen az erkölcs, az igaz magyar lelkiség útjára. Rákóczi csak ezen a belső lelki folyamaton át emelkedhetett a magyarok Megváltójává, aki mindenét népének

adta. A Rákóczi-émlékéből sugárzó hatalmas belső erő jellemzi az igaz magyar szellemet, mely szolgaságot sokáig tűrni nem tud, meri felébred benne a törzsek öntudatlan hagyománya: a szabadság. Ezt nevezzük kuruc léleknek. A kuruc magyar, ha csatateren ezerszer győz is, a tanácsasztalnál vesztes marad.

A kuruc veszi fel a harcot a labanccal, aki szintén magyar, de gyenge magyar, aki a harzáért nem adni akar, hanem kapni.

Cimet, rangot, várakat, birtokokat jutalmul azért, hogy lelke felét, magyar uri gavaklériából eladja a császárnak és hazáját az osztráknak, akik csillogó mezbe öltöztették a bünt és a családi érdekek, rang, cím, szegénység és gazdagság, egyéni hajlam, ármány, házasságok, vallási kérdések sulya alatt vergődő magyart, a magyar ellen uszítva, simán és elegánsan ásták a sirt Magyarországon ellen.

A regényben látjuk a bécsi udvari élet ezen fojtogató szálát, mellyel becsületes magyar urakat megszabadulhatatlanul lekötöznek.

Látjuk itthon a kuruc várak, nemesi kuriák belső életét, melyet a regény írója nem képzeletből rajzolt elénk. Szép, színes, gyönyörű magyar képek töltik be a lelket és az olvasó nehezen tud visszakapcsolódni a mába. Ha visszavergődött, fájdalmasan látja, hogy száz és száz alakban viaskodik körülötte ma is, a kuruc-labanc magyar szelleme. A történelmi értékek kívül a „Brigadéros leánya” jó olvasmány azoknak is, kik a dus eseményeket szeretik. De sulyosabb értéke a regénynek az a bölcsék erejére valló tudás, mellyel a lélek rejtelmeit tárja elénk az író.

Az emberi lélek belső életének tragikus küzdelmei, mélyen alvó rejtelmei sodornak mindenkit. Minden ember egy belső csoda mások számára. Ez a belső gépezet zug, zakatol végig a regényen és hőseinek tragikuma megborzongatja az olvasót. Ha nem történelmi regénynek jelezne írója e regényt, a lélek-elemzés mesteri munkájának nevezném. A „Genius” kiadásában jelent meg Budapesten és irodalmi értéke van.

igazolványa nincsenek rendben, vagy akiknek az nincs birtokában, délután 2 órától kezdve megint jelentkezhetnek, hogy jogosultságukat igazolják. Az első szavazók között volt Nagy Sándor dr., Moldovan Silvius dr. és Szatmári Mihály. Délig 1110 szavazatot adtak le.

Virágcsokor és a szesztilalom

Két órákor megnyitották megint a szavazást és ekkor egy kedves epizód folyik le az elnök és egyik választó között. A csizmás mikelakai választó hatalmas mezei virágcsokrot nyújt át az elnöknek ezekkel a virágokkal:

— Elnök ur, hoztam egy kis virágot, mert a multkor eliejejttem hozni, pedig a feleségem már akkor meghagyta, hogy virágot vigyek.

— Hát miért akarta a felesége, hogy virágot hozzon? — kérdezte az elnök.

— Mert azt hiszi, hogy az elnök ur tiltotta el, hogy ma szeszestilt igyuk, az, meg tesszik az asszonyok.

Az elnök megköszönte a virágokat és az emelvény felé helyezte el.

A választók gyéren jöttek délután a harmadik kerületbe és így csak tíz percenkint alakult egy tizes csoport, ezért az elnök megengedte, hogy egyenként is beléphetnek a terembe és a szavazatokat leadhatták. Nyolc órákor jött ki az utolsó szavazó a fülkéből és miután tíz percig senki sem jelentkezett, a szavazatok összeszámlálásához kezdtek. Az eredmény a következő:

Kormánypárti lista	447 szavazat
Néppárti lista	62 szavazat
Nemzeti-parasztpárti lista	102 szavazat
Gheorghista párti lista	34 szavazat
Magyar Párti lista	837 szavazat

Összesen: 1482 szavazat

szavazatot adtak le a harmadik kerületben.

Az Illés-uccai iskola előtt reggel hétkor több mint husz konfliktó állott. A tulajdonosok, mindmegannyi szenátorválasztó, ott állottak sorban a kapu előtt és várták, hogy sor kerüljön rájuk, mert szeretnének munkába menni. A többi választó előzékenyen előrebocsájtja őket és így ők voltak az első szavazók. Mager Romulus bíró, a választási kerület elnöke unatkozva ül az emelvényen, mert már kilenc óra felé alig jön egy-egy szavazó. Délig mindössze 320 szavazat kerül az urnába. Tizenkét órákor déli szünetet rendel el az elnök és az délután kettőig tart. A magyar delegátusok, dr. Révész Mór, Czernóczky Mihály és Lakatos Mihály egymást váltják fel, sok dolga egyiknek sem akad.

Palack a vödörben

Egy pezsgős vödörben be van hűtve két palack, az elnök és a törvényszék hivatalnokainak ebédjéből maradt. Az egyik választó megkérdi, hogy ihatna-e ő is egy pohár boroskát, amire megmutatják, hogy lippai ásványvíz van a jégben, a törvény öreinek is be kell tartani a törvényeket, nekik sem szabad a választás napján szeszestilt inni.

Amilyen lanyhán ment délelőtt a szavazás a negyedik kerületben, éppen olyan gyors tempóban indult meg délután, úgy hogy hat óra felé már meglehetősen nagy kettőssorba állított csoport várt bebocsátásra. Azért simán ment a választás, öt percenkint kerül egy-egy tizes csoport a terembe és percek alatt végzik el a szavazást. Mikor este felbontják az urnát, a következő szavazatokat találják abban:

Kormánypárti lista	385 szavazat
Néppárti lista	41 szavazat
Nemzeti-parasztpárti lista	44 szavazat
Gheorghista párti lista	31 szavazat
Magyar Párti lista	388 szavazat

Összesen: 889 szavazat

Amikor a bizalmi elalszik

Gájban volt a szenátusi választások ötödik kerülete. Farkas László dr. címzetes törvényszéki elnök vezeti a választásokat. A katonák az árnyékba húzódnak, sok dolog nem akad, csak éppen a forma kedvéért vannak itten. A magyar delegátusok ugyanazok, mint a képviselőválasztásnál, dr. Lócs Rezső, Sampék József, Tóth János és Oláh György. Hét órákor megvizsgálják az urnákat, a fülkéket, minden rendben van, megkezdhetik a szavazá-

sokat. Először a különböző pártok bizalmi férfiai adják le szavazataikat, majd hetes csoportokban bocsájtják be a terembe a szavazókat. Minden zavaró incidens nélkül, délig lanyha érdeklődés mellett folyik a voksok beszédése. Délben a bizalmiak az elnökkel közös asztalon fogyasztják el ebédeiket, még élcelődésre és anekdota elbeszélésekre is telik az időből. Az egyik bizalmi férfi mélyen elaludt a széken ülve és éppen horkolni kezdett, mikor a délutáni választásokat megnyitják. Az alvó bizalmi hirtelen felébredt a zajra és első pillanatban nem tudta, hogy hol van, de azután egyszerre ösztönösen az urnához kapott, de megnyugodva látta, hogy amíg ő nem őrizte az urnát, senki sem lopta el azt.

Itt is este nyolckor zárják le a szavazást. Ebben a kerületben volt a legkevesebb a szavazók száma, mert mindössze 629 szavazat volt az urnában, amikor azt kinyitották. A szavazatok így oszlottak meg:

Kormánypárti lista	270 szavazat
Néppárti lista	36 szavazat

Részletes kimutatás az aradmegyei eredményekről

Curtiel: A szavazókerület 1974 szenátorválasztója közül a kormánypárt 495, a néppárt 96, a nemzeti-parasztpárt 422, gheorghista 94 és a Magyar Párt 491 szavazatot kapott.

Glogovai: A szavazókerület 1758 szenátorválasztója közül a kormánypárt 390, a néppárt 921, a nemzeti-parasztpárt 178, gheorghista 61 és a Magyar Párt 162 szavazatot kapott.

Nagylak: A szavazókerület 2794 szenátorválasztója közül a kormánypárt 849, a néppárt 92, a nemzeti-parasztpárt 408, gheorghista 106 és a Magyar Párt 242 szavazatot kapott.

Pécska: A szavazókerület 2290 szenátorválasztója közül a kormánypárt 799, a néppárt 200, a nemzeti-parasztpárt 398, gheorghista 163 és a Magyar Párt 163 szavazatot kapott.

Magyarpécska: A szavazókerület 1725 szenátorválasztója közül a kormánypárt 555, a néppárt 108, a nemzeti-parasztpárt 62, gheorghista 97 és a Magyar Párt 567 szavazatot kapott.

Szentanna: A szavazókerület 2313 szenátorválasztója közül a kormánypárt 987, a néppárt 82, a nemzeti-parasztpárt 199, gheorghista 321 és a Magyar Párt 311 szavazatot kapott.

Felsősimánd: A szavazókerület 2312 szenátorválasztója közül a kormánypárt 768, a néppárt 110, a nemzeti-parasztpárt 427, gheorghista 87 és a Magyar Párt 144 szavazatot kapott.

Borosienő: A szavazókerület 2227 szenátorválasztója közül a kormánypárt 744, a néppárt 159, a nemzeti-parasztpárt 414, gheorghista 85 és a Magyar Párt 296 szavazatot kapott.

Bökszeg: A szavazókerület 998 szenátorválasztója közül a kormánypárt 421, a néppárt 33, a nemzeti-parasztpárt 308, gheorghista 23 és a Magyar Párt 41 szavazatot kapott.

Ternova: A szavazókerület 3389 szenátorválasztója közül a kormánypárt 1514, a néppárt 122, a nemzeti-parasztpárt 679, gheorghista 180 és a Magyar Párt 169 szavazatot kapott.

Butyin: A szavazókerület 1972 szenátorválasztója közül a kormánypárt 911, a néppárt 25, a nemzeti-parasztpárt 319, gheorghista 36 és a Magyar Párt 62 szavazatot kapott.

Borossebes: A szavazókerület 1574 szenátorválasztója közül a kormánypárt 925, a néppárt 22, a nemzeti-parasztpárt 210, gheorghista 20 és a Magyar Párt 57 szavazatot kapott.

Gurahonc: A szavazókerület 1737 szenátorválasztója közül a kormánypárt 464, a néppárt 29,

Nemzeti-parasztpárti lista	47 szavazat
Gheorghista-párti lista	61 szavazat
Magyar Párti lista	215 szavazat

A szenátorválasztás tambizonyosságát adta, hogy a céltudatos magyarság tántoríthatatlanul vonult fel vezérei mellett és hogy minden magyar ember, aki nyelvi, kulturáliságával és érzéseivel magyarnak vanja magát, politikailag is egy szent cél elérésére törekszik, a kisebbségi magyarság sorsának megjavítására.

A fenti adatok alapján Arad szenátori voksai pártok szerint a következőképpen oszlanak meg:

Kormánypárti lista	1425 szavazat
Néppárti lista	208 szavazat
Nemzeti-parasztpárti lista	254 szavazat
Gheorghista-párti lista	165 szavazat
Magyar Párti lista	2743 szavazat
Összesen	4795 szavazat

volt érvényes és ezenkívül 78 szavazatot semmisítettek meg Arad öt kerületében.

a nemzeti-parasztpárt 712, gheorghista 20 és a Magyar Párt 39 szavazatot kapott.

Halmagy: A szavazókerület 2742 szenátorválasztója közül a kormánypárt 343, a néppárt 31, a nemzeti-parasztpárt 1335, gheorghista 24 és a Magyar Párt 33 szavazatot kapott.

Kisjenő: A szavazókerület 2927 szenátorválasztója közül a kormánypárt 922, a néppárt 117, a nemzeti-parasztpárt 296, gheorghista 326 és a Magyar Párt 469 szavazatot kapott.

Seprős: A szavazókerület 1394 szenátorválasztója közül a kormánypárt 294, a néppárt 23, a nemzeti-parasztpárt 313, gheorghista 49 és a Magyar Párt 254 szavazatot kapott.

Vadászi: A szavazókerület 1317 szenátorválasztója közül a kormánypárt 204, a néppárt 61, a nemzeti-parasztpárt 27, gheorghista 88 és a Magyar Párt 540 szavazatot kapott.

Granicer: A szavazókerület 1426 szenátorválasztója közül a kormánypárt 426, a néppárt 45, a nemzeti-parasztpárt 337, gheorghista 34 és a Magyar Párt 61 szavazatot kapott.

Világos: A szavazókerület 2333 szenátorválasztója közül a kormánypárt 849, a néppárt 84, a nemzeti-parasztpárt 355, gheorghista 172 és a Magyar Párt 218 szavazatot kapott.

Pankota: A szavazókerület 1786 szenátorválasztója közül a kormánypárt 674, a néppárt 70, a nemzeti-parasztpárt 227, gheorghista 62 és a Magyar Párt 343 szavazatot kapott.

Radna: A szavazókerület 1990 szenátorválasztója közül a kormánypárt 954, a néppárt 45, a nemzeti-parasztpárt 200, gheorghista 101 és a Magyar Párt 170 szavazatot kapott.

Berzova: A szavazókerület 1748 szenátorválasztója közül a kormánypárt 734, a néppárt 65, a nemzeti-parasztpárt 180, gheorghista 38 és a Magyar Párt 31 szavazatot kapott.

Soborsin: A szavazókerület 1650 szenátorválasztója közül a kormánypárt 447, a néppárt 40, a nemzeti-parasztpárt 743, gheorghista 59 és a Magyar Párt 47 szavazatot kapott.

Csermő: A szavazókerület 1082 szenátorválasztója közül a kormánypárt 488, a néppárt 209, a nemzeti-parasztpárt 218, gheorghista 40 és a Magyar Párt 146 szavazatot kapott.

Ujarad: A szavazókerület 3174 szenátorválasztója közül a kormánypárt 1287, a néppárt 228, a nemzeti-parasztpárt 187, gheorghista 95 és a Magyar Párt 685 szavazatot kapott.

Aradi és aradmegyei eredmények összegezése

Az éjjeli órákban elkészült összegezések szerint Aradmegye 51.232 szenátorválasztója közül a mai nap folyamán 38.168 adta le szavazatát. Ezek közül a szavazó-kerületek elnökei, különböző törvényes szabálytalanságok miatt 1143 szavazatot semmisítettek meg.

A leadott aradmegyei szenátorválasztási szavazatok az alábbi részletezés mellett oszlottak meg az egyes pártok listái között:

1. Kormánypárt	17844
2. Néppárt	2188
3. Nemzeti-parasztpárt	9154

4. Gheorghisták	2092
5. Magyar Párt	5741

Leadtak 43.034 szavazatot, amelyből érvénytelenítettek 1221 szavazatot. A szavazatok listák szerinti megoszlása a következő város és a megye területén együtt:

1. Kormánypárt	19269
2. Néppárt	2396
3. Nemzeti-parasztpárt	9408
4. Gheorghisták	2257
5. Magyar Párt	6483

Szabaddábra helyezték a bélyegcsalással vádolt rendőrtisztviselőt

Néhány, héttel ezelőtt váratlanul vizsgálat indult meg a curtici határrendőrségnél, amelyet az aradi állambiztonsági hivatal főnökének utasítására vezettek be s amelynek befejeztével letartóztatásba helyezték Tanascu János subkomisszárt, aki a határrendőrségnél teljesített szolgálatot. A vád az volt ellene, hogy az országból eltávozó idegen állampolgárok által beadott tartózkodási engedélyek bélyegeit leszedte, hogy azokat újból felhasználja. Körülbelül kétezer lei értékű bélyegszedést ilymódon össze, amikor az aradi szigurancánál megállapították, hogy a nyilvántartott idegenek tartózkodási engedélyét nem küldik be Curticiról.

Tanascunál megtalálták az engedélyeket, melyekről a bélyeg hiányoztak s mivel a bélyegcsalás kísérlete ilymódon bizonyítható volt, Tanascut letartóztatásba helyezték s beszállították az aradi ügyészség fogházába. Tanascu a letartóztatás ellen felfolyamodással élt és tízezer lei kauciót ajánlott fel. A vádtanács helyt adott a subkommisszár felfolyamodásának s mivel a bélyegcsalás ténye bizonyítható nem volt, tízezer lei kaució ellenében elrendelte Tanascu János szabaddábra helyezését, Tanascu ma délben már el is hagyta az aradi törvényszék fogházát.

Színház — Irodalom — Művészet

Örgróf Pallaviciné tárlatának ünnepélyes bezárása

Dr. Barabás Béla beszéde

Örgróf Pallaviciné Alfrédné képzőművészeti tárlatának ma volt ünnepélyes bezárása. A külsőségekben is ünnepélyes aktusnál Arad és a vidék legjobb nevével előkelőségei vettek részt, de a külföldi vendégek is jelen voltak. Örgróf Uchtritz-Amade és neje, báró Salymosy Tibor, Solymosy Iris bárónő, gróf Porcia és neje, Noposa Elekne báróné, örgróf Pallaviciné Károly, Barabás Béla dr. és neje, dr. Siroi Károlyné és számosan ünnepelték a főrangú művésznőt abból az alkalomból, hogy első szárnypróbálgatásai sikerrel jártak.

Barabás Béla dr. Arad nagyságának vezére, magas szárnyalású rögtönzött beszédben méltatta a művésznő törhetetlen akaraterejét és nagy szorgalmát, kifejtette, hogy a munka életcél ad annak, aki azt komolyan és szeretettel csinálja.

Itt említjük meg, hogy Comsa Gy. Gergely dr., Arad görög keleti püspöke is me tekintette meg a tárlatot, a képekről elragadtatással nyilatkozott és saját portréját megvásárolta örgróf Pallaviciné Alfrédnétől.

* A Magyar Párt műkedvelőversenyének eredményei. A Magyar Párt Közművelődési Szakosztálya által rendezett vidéki műkedvelőverseny eredményét tegnap a városi színházban lezajlott magyar kultúrest keretében hirdették ki. Az első díjat a kiváló világi műkedvelő gárda nyerte, míg a második díjat Borosbes, a harmadikat pedig Vadász község műkedvelői vitték el. Az idei győztes világi csoport kiküldötteinek az ezüst serleg vándordíjat dr. Szuchy Pál szakosztályi alelnök ünnepélyes keretek között nyújtotta át, majd Grün dt Kálmán gyógyszerész, a világi műkedvelő csoport vezetője megható szavakban köszönte meg a Szakosztály kulturtámogató, eredményes munkáját. A versenyző műkedvelő csoportok Zilahy Lajos „Süt a nap” című 3 felvonásos színművét játszották, melyet a győztes világi csoport az ősz folyamán Aradon is elő fog adni.

* Eitimi Prometheusa Aradon. Kedden és szerdán jelentős kultúresemény színhely lesz az aradi színház. A budapesti Új Színház legkiválóbb művészei jönnek Aradra kétnapos vendégszerelésre, amikor is Victor Eitimi, a kiváló román költő klasszikus tárgyú darabját, a „Prometheust” és gróf Bánffy Miklós nagyszerűen megkonstruált színművét, az „Erősebb”-et adják elő. A Budapestben nagy sikert aratott két színdarab előadása Aradon nagy érdeklődésre tarthat számot.

Aradváros 150 millió lejes kölcsöne újra napirendre kerül

A külföldi román követségek segítségével köti le a város vez

zelsége a közeljövőben a nagyjelentőségű külföldi kölcsönt

A város vezetősége újra elővette annak a 150 millió lejes kölcsönnek az ügyét, amelyet Aradváros a külföldi pénzpiacokon kívánna felvenni újabb beruházási célokra. Dr. Lútai Cornel polgármester utasította a város gazdasági bizottságát, hogy francia, angol és németnyelvű körlevelekben forduljanak Románia külföldi követségeihez, felkérve őket Aradváros érdekében arra, hogy hivatalos uton érdeklődjenek, hogy melyik pénzpiacra nyílna a legkedvezőbb alkalom a város kölcsönének lekötésére. Amint az Aradi Köz

löny annak idején megírta, a kölcsön fedezésére a város középületeit, ingatlanait és azok jövedelmét ajánlja fel.

Értesülésünk szerint Aradváros kölcsöne ügyében számos külföldi román követség ígerte meg hathatós támogatását a város vezetősége számára. Így a belpolitikai mozgalmaink lezajlása után meg van a remény arra, hogy Aradvárosra nézve kedvező módon sikerül megfelelő feltételű külföldi kölcsönt megszerezni vagy az angol, vagy a francia, vagy a német pénzpiacokon.

Harc a hó és jég birodalmáért

Norvégia igényt támaszt Grönland egy részére — Senki és mindenki földje A hágai döntőbírósg határozata

Osloból jelentik: A norvég sarkbizottság, amelynek hivatása a kormányt a sarkvidékek kérdéseiről tájékoztatni, sürgős előterjesztéssel hívta fel a norvég kormány figyelmét, hogy terjessze ki Norvégia szuverenitását Grönlandnak arra a keleti részére, amely a Scoresby-öbölől északra fekszik és amelyen norvég fókavadászok voltak az első letelepedők.

Norvégia annak idején vonakodott Dánia szuverenitását elismerni Grönland egész területére és azt az álláspontot foglalta el, hogy Grönland keleti része a senki, illetve a mindenki földje.

A dán sajtó Norvégiának mostani állásfoglalását, azt, hogy Grönland keleti partjait anektálni akarja, azzal magyarázza, hogy Norvégia ezáltal azt akarja megakadályozni, hogy az a nagy dán expedíció, amely jelenleg hivatalos köruton van Grönlandban, közigazgatási és főleg rendőri vizsgálatokat végezhesen és végérvényes berendezkedésekre tessen intézkedéseket ezen a területen.

A távoli sarkvidékek birtoklása nem egyszerű tekintélyi kérdés, mint ahogy azt nálunk elképzelik, mert igen fontos gazdasági és közlekedéspolitikai szempontokat is figyelembe kell venni, amint azt a Spitzbergákon felfedezett értékes szénmezők bizonyítják. A Spitzbergákkal eddig senki sem törődött, amíg meg nem állapították, hogy a fagyos hidegben Norvégia azt a területet végleg a maga számára szerezte meg.

Grönland miatt is régi már a norvég-dán ellentét. Grönlandot Dánia több, mint kétszáz évvel ezelőtt vette birtokába, csak hogy akkor még Norvégia és Dánia államközösségben éltek. Amikor Dánia 1814-ben végleg kivált az unióból, Grönland megmaradt dán birtoknak. Azonban a grönlandi dán birtokok északi határait a jégmezőkön nem lehetett megvonni és ezért az 1917. évi dán-amerikai egyezmény Grönland egész területét Dánia részére biztosította. Ezt azonban Norvégia nem volt hajlandó tudomásul venni.

Ha meggondoljuk azt, hogy Grönland szinte kifogyhatatlan vadászterület, ahol aránylag könnyűszerrel juthatnak hozzá a vadászok a legértékesebb prémekhez, azonkívül a keleti partok öblei nagy halász-zsákmánnyal kecsegtetnek, megértjük, hogy a norvég sarkbi-

zottság miért sürgeti a kormánynál ezeknek a partvidékeknek a birtokbavételét.

Komolyabb incidensre azonban nem fog sor kerülni a két állam közt, mert mindkét állam kormánya kijelentette, hogy abban a tekintetben, hogy kit illet a hó- és jégmező feletti uralom, aláveti magát a hágai döntőbírósg határozatának. A grönlandi eszkimókat pedig senki meg nem kérdezi, hogy dán, vagy norvég alattvalók akarnak-e lenni.

Öngyilkos lett egy váradi gyógyszerész

Morfiummal megmérgezte magát és ki-szenvedett

Nagyváradról jelentik: Tegnap délben egy óraker telefonon hívták a mentőket a Kórház-ucca 9. számú házhoz, amelynek egyik lakásában nagy adag morfiummal megmérgezte magát Mór József 55 éves volt nagyváradi gyógyszerész.

Mór Józsefet hosszú időn keresztül a nagyváradi elmekórházban ápolták, ahonnan csak nemrégiben került haza félig gyógyultan. Tegnap délben Mór Józsefné rövid időre eltávozott a lakásból és Mór József ugylátszik ezt az alkalmat használta fel, hogy végzetes szándékát, amellyel állandóan foglalkozott, elkövette.

Mór Józsefné a városból nemsokára hazaérkezett, gyanútlanul nyitott be a szobába, ahol már férjét eszméletlen állapotban találta a szőnyeg mellett. Segélykiáltására összeszaladtak a házbeliek, kivonultak a mentők is, akik az öngyilkos gyógyszerészt átszállították a közkórházba.

A kórházban azonnal gyomormosást alkalmaztak, a mérég azonban teljesen felszívódott és minden mentési kísérlet sikertelen maradt. Mór József három órai szenvedés után a kórházi ágyon meghalt.

Az öngyilkos gyógyszerész egyetlen birtoklevelet hagyott hátra a rendőrséghez címelve. A kusza vonásokkal Mór József bejelenti, hogy az öngyilkosságot azért követte el, mert gyógyíthatatlan betegségben szenvedett s nem volt meg az anyagi lehetősége hozzá, hogy fájdalmaira enyhülést találjon. Kéri a rendőrséget, hogy a boncolást mellőzzék.

* Szólik az asszony operettelőadás vasárnap délután 3 óraker a Nyári Színházban.

* J. Betegh Bébi és R. Hegedüs Bébi vendégfellépte vasárnap este 9 óraker lesz a Nyári Színházban a Viktoria diszeloadásában. Városszerte nagy az érdeklődés az érdekes színházi esemény iránt, úgyhogy a jobb jegyek már elővételben elkeltek. A Viktoria címszerepét J. Betegh Bébi, a pompás primadonna látsza, aki káprázatos toalettkben fog ismét tündökölni a színpadon. R. Hegedüs Bébi gyönyörű áriákkal fog kedveskedni a közönségnek kibővített zenekar kísérete mellett. Keleti Árpád és Dancs Ica jutalomjátékán a diszeloadás keretében fellépnek mint vendég Abonyi Klári koloraturékesnő, Berkovics Dániel és Szabó Gyula tenoristák. A jegyekről ajánlatos előre gondoskodni, mert már csak igen kevés jegy áll a közönség rendelkezésére az elővételi pénztárnál.

* Nőtlen férj: Kornély Mária szombati jutalomestje! Nőtlen férj: Kornély Mária szombati jutalomestje! Ettől hangos ma az egész város, mert talán mondani sem kell, hogy Arad egész színházjáró közönsége nagy szeretettel és lelkesedéssel készült annak a színésznőnek jutalomjátékára, akit egy szezon alatt is teljesen szívébe zárt. Nem lehet elvátni, hogy ez a jutalomest legnagyobb színházi eseménye Aradnak. Jelentőségét emeli még az a tény is, hogy a jutalomest olyan premier keretében történik meg, mint a Nőtlen férj, amely a Fővárosi Operettszínház slágere volt Budapestben. Mindig a primadonna a legértékesebb tagja a társulatnak, ne mesoda tehát, hogy Kornély Mária jutalomestje iránt nyilvánul meg a legnagyobb érdeklődés. Eppen ezért a jegyekről ajánlatos még idejében gondoskodni. Alacsony helyárak.

H I R E K

Unnapi körmenet Aradon

Nagy ünnepek a Minorita-templomban

A katolikus egyház egyik legnagyobb ünnepe, az Urnapját tartották meg csütörtökön az Oltárszentség szerzésének emlékeztetése. Az aradi Minorita-rend lélekemelő ünnepe keretében áldozott a legméltóságosabb Oltárszentség emlékének. Dél előtt fél tíz órakor ünneplés nagymiséjét tartották a Minorita-templomban, amelyet dr. Lakatos Ottó celebrált fényes papi segédlettel. Az iskolák és az ifjuság számára egyidőben a Minorita-rendház udvarán dr. Wild Endre mutatta be a szentmisét, majd tíz órakor ünneplés körmenet indult a Minorita-templomból. A körmenetben részt vettek az összes hitbuzgalmi egyesületek testületileg. Dr. Lakatos Ottó plébános vitte a Szentséget s a Minorita-rend tagjai vették körül. A hívek karéneke mellett indult meg a körmenet. A szabad ég alatt, mintegy a természet nagy templomában, négy oltárt állítottak fel s ezek mindegyikénél áldozást tartott a körmenet.

Megkapó képet nyújtott a fehérruhás leánykák csoportja, mely közvetlenül az Oltárszentség előtt haladt, rózsaleveleket, illatos virágokat szórva az uttestre, amerre a körmenet elhaladt. Előttük az Oltáregyesület haladt, mindegyik tagja égő gyertyát tartva kezében. A templomi énekar, az ifjusági egyesület és a gyermekkar diadalmas egyházi énekekkel kísérték az Oltárszentséget. A templomból kiindulva, a Szentháromság-szobor előtt felállított oltárhoz kanyarodott a körmenet, ahol dr. Lakatos Ottó áldást osztott a megjelent híveknek az Oltárszentséggel. Majd tovább haladva, a Calea Banatului régi Darányi-házban felállított oltárhoz, onnan az Avram Iancu-teret megkerülve, a régi Dományi-házhoz, ahol Angéle Mátyás állított fel oltárt a Szentség tiszteletére, utána a Bancara épületében, a Limbeck János-cég által felállított oltárhoz vezetett az ünneplés körmenet útja. Mindegyik oltárnál kiosztotta dr. Lakatos Ottó plébános a szokásos urnapi áldást, végül a körmenet visszatért a templomba, ahol az ünneplés befejezést nyert. Este 7 órakor Szent Antal centennáris ünnepeinek előkészítéséül, kilenc napos ájtatosságok kezdtek a Minorita-templomban.

— **IDŐPROGNÓZIS.** Változóan felhős idő, egyelőre lényegtelen hőváltozás nélkül, helyenként esapadékkal.

— **Bibescu herceg Bucurestiben.** Bucurestiből jelentik: Bibescu herceg, az ismert nevű román repülő, aki a közelmúltban zuhant le repülőgépevel Indiában, ma Bucurestibe érkezett.

— **A patriarkátusság külön kultuszminiszteriumot kér.** Bucurestiből jelentik: A patriarkátusság megkereste a közoktatásügyi miniszteriumot az iránt, hogy az előző kormány által ebben a miniszteriumba beolvasztott kultuszminiszteriumot ismét állítsa vissza. A közoktatásügyi miniszteriumban azonban a felfogás az, hogy a kormány nem fog hozzájárulni a kultuszminiszterium külön felállításához.

— **A tőzsde bizik a spanyol köztársaságban.** Párisból jelentik: A tőzsde legnagyobb szenzációja a pezetának hirtelen megjavulása. Ugy látszik, hogy a kitűnő érzellemel bíró gazdasági körök bizalma a spanyol köztársasággal szemben is nagyon megerősödött, mert a pezeta, amely hétfőn 210-es mélypontra állott, a szerdai nyitáson már 233 és félre emelkedett és zárásig elérte a 238-at. Vagyis majdnem teljesen megtérült minden pezeta-vesztés.

— **Tanfelügyelőválság Aradon.** A közoktatásügyi miniszter az aradi tanfelügyelőség élére Olariu Demeter volt tanfelügyelőt nevezte ki. A kinevezést a tanítói kar általános örömele fogadta, mert Olariu Demeter hivatalában mindenkor pártatlan magatartást tanúsított és konciliansan vezette a tanítóságot közlelő érdeklő ügyeket. A kinevezést azonban Olariu Demeter nem fogadta el s lemondását írásban jelentette be a miniszternek, aki a közlelő napokban dönt az új aradi tanfelügyelő személyére vonatkozólag.

BIHARBAN NINCS IRGALOM

Margittán tartott házkutatásokat a vezető ügyész a feketeszesz-ügyben — Ejszaka hallgatom ki a gyanúsítottakat, mert ők is az éj leple alatt dolgoztak — mondja a nyomozás vezetője

Nagyváradról jelentik: Seciureanu Romulus váradi vezetőügyész Margittán több házkutatást végzett a finánogárda vezetője, Balcu főhadnagy társaságában. Letartóztatás még nem történt a feketeszesz ügyében. A vezetőügyész egyébként a nyomozásról a következőket mondotta:

— Napról-napra meglepőbbnél-melegpőbb dolgok kerülnek napvilágra. Még csak kevés türelmet kérek és biztosíthatom a közvéleményt, hogy ha másutt nem, Biharmegyében sikerrel fog járni a feketeszesz utáni nyomozás. Nem is vártam volna, hogy az eredmény

— **Rendjeleső Angliában.** Londonból jelentik: A király 66-ik születésnapja alkalmával nem marad el a szokásos rendjeleső. Kivételt kapnak többek között Edward Elga, a híres zeneszerző, Ben Ahurner munkásvezér és számos indiai politikus. A kivételt kap Sybil Thornbey színművésznő is.

— **Elhalasztott behívó.** A prefektura utján ma érdekes értesítés érkezett a városházára. A hadügyminiszterium közli, hogy az 5. vadászred június 8-ikára behívott tartalékosainak bevonulási kötelezettségét bizonytalan időre elhalasztják. A város vezetői és a napilapok utján hozza a hadügyminiszterium rendelkezését az érdekeltek tudomására.

— **A pankotai Urikaszinó megnyitása.** A pankotai Urikaszinó vasárnap tartja meg nyári kerti helyiségének megnyitó ünnepélyét. Ez alkalommal változatos, kiválóan összeállított programmal kedveskedik a Kaszinó közönségének. Délután tekeverseny lesz, este pedig Weisz Sándor kántor vezetése mellett a római katolikus Dalárda énekszámokkal fogja szórakoztatni a megjelenteket, végül tombolajáték, értékes nyereménylányakkal lesz a műsor befejező száma. A pankotai Urikaszinó megnyitását nagy érdeklődés előzi meg.

— **Aradi cég nyerte el a város utcaseprőgép pályázatát.** Ma délelőtt folyamán árlejtés folyt le a városházának gazdasági hivatalában, dr. Luta Corneli polgármester elnökölte mellett. Amint az Aradi Közlöny megírta, a város uccaseprőgépek beszerzésére hirdetett pályázatot, amelyre az aradi Abloncz y-cég és a temesvári Prohaska Testvérek küldtek ajánlatot. A város gazdasági hivatala az aradi cég ajánlatát találta megfelelőbbnek és az uccaseprőgépek beszerzésének ügyét a továbbiakra nézve, a mai napon áttette a városi mérnöki hivatalhoz.

— **Lebélyezettlen öngyújtó — 1000 lej bírság.** A R. M. S. ágensei tegnap az uccán tettenérték Beleznai József aradi lakost, aki lebélyezettlen öngyújtót használt. Az öngyújtót elkobozták s Beleznaif ezer lej pénzbírsággal büntették meg a fennálló rendelkezések értelmében. Mivel a bírságot Beleznai nem volt hajlandó megfizetni, átadták az aradi törvényszék ügyészségének, ahol a soros ügyész hallgatta ki. Mivel Beleznaif bejelentett lakása van s a bírságra nézve kötelezte magát, hogy rövid időn belül kifizeti, elrendelték szabadlábra helyezését.

— **Az állandó-bizottság ülése.** Junius 5-én délelőtt 11 órakor ül össze a városi tanács állandó választmányja újabb ülésre. A delegáció a junius 16-iki közgyűlés előkészítésével fog foglalkozni a rendes adminisztratív ügyeken kívül.

— **Az aradi nyomdászok junius 28-án rendezik meg iótkonycélú táncestélyel egybekötött kerti ünnepélyüket** Ujaradon a Kornett-féle kerti helyiségben, melynek keretében a Gutenberg Dalkör művészeti hangversenyt rendez.

— **Makacs öngyilkosjelölt.** Az aradi rendőrség ma kihallgatta Szabó Dániel 54 éves munkást, aki az elmúlt napokban egymásután két ízben is öngyilkossági szándékából felakasztotta magát, azonban tettét mindkét esetben észrevették és levágták a kötélről. A munkás elmondotta, hogy nagy nyomora miatt akart megválni az élettől

ilyen kielégítő legyen. Egy-egy tanuvallomás olyan dolgokról rántja le a leplet, amit nem hittünk volna. Igaz, hogy a feketeszest már nem tudjuk megfogni, de rajtaütünk a feketeszeszeken.

— Nem tartóztattam le eddig senkit, mert egyszerre akarom mindazokat felelősségre vonni, akik be vannak keverve az ügybe, ha a bizonyítékok mind a kezében lesznek. Egyelőre éjjel-nappal folytatjuk a kihallgatásokat. Nappal dr. Jeremia ügyész, éjszaka pedig én magam. Éjszaka tartom a kihallgatásokat, mert a feketeszeszeken is éjszaka dolgoznak. — fejezte be nyilatkozatát a vezetőügyész.

— **Megölte gyűlölt mostoháját.** Párisból jelentik: Ma reggel szörnyű családi dráma történt Páris egyik munkásnegyedében. Egy 27 éves fiatalember apja távollétében lelőtte apjának második feleségét, egy revolvergolyóval súlyosan megsebesítette a lővés zajára berohant szomszédot, majd föbelötte magát. Engesztelhetetlen gyűlölet volt benne mostohaanyja iránt, azért követte el végtetes tettet.

— **Autókarambol Aradon.** Könnyen végzetessé válható autóbussz-karambol történt ma délelőtt fél kettőkor a Weitzer János-uccában. A Fötér és a Weitzer János-ucca sarkáról elinduló gáji autóbussz a Kölcsey-ucca sarkán csaknem összeütközött a Frigescz szállító-cég nagy teherautójával, amely abban a pillanatban fordult ki a Kölcsey-uccából, amikor a városi autóbussz odaért. A végzetes összeütközést az autóbussz sofőrjének lélekjelenléte mentette meg, aki hirtelen elfordította a volánt, úgy, hogy az autóbussz balra fordult és még mielőtt megállithatna volna, felrohant a járdára. Itt szerencsére ekkor senki sem tartózkodott, azonban az autóbussz erősen nekiütődött a falnak és több ablaka betört. Az utasoknak egy kis ijedelmén kívül semmi bajuk sem esett.

— **Elütött kerékpáros.** Ma, a délelőtti órákban majdnem végzetes gázolás történt a Strada Crisan (Karolina-ucca) sarkán. Kassai József aradi házimester kerékpárjával nekijárt egy parasztszekérnek és gépevel együtt a kocsira alát került. A kocsira keresztülment a kerékpáron, úgy, hogy az teljesen összetört, míg Kassai József könnyebb sérülésekkel került ki a székér alól.

— **Aradi rendőrségi hírek.** Az elmúlt éjjel koldulás és tinkos prostitúció miatt Dobra Parasciva, Turi Kató és Kodrik Kató előállították a rendőrségre. A vizsgálat megindult ellenük. — Ma éjszaka előállították a rendőrségre Lerma Péter curtici-i földművest, aki illuminált állapotban botrányt csapott az uccán. Ugyancsak botrányokozás miatt állították elő Savu Miklós aradi munkást is. — Bucsi Ferenc 83 éves koldust és Adrapin János 7 éves fiúskát tiltott koldulás miatt előállították. — A határrendőrség elfogta Matis Jenő 48 éves munkást és Lőrinc Sándor 25 éves cipészt, akik akarták lépni a határt, hogy Magyarországra szökjenek. Az elfogott határátlépők ellen megindították a vizsgálatot.

— **Óratolvajok.** Fogel Ábrahám aradi lakos ma feljelentést tett a rendőrségen ismeretlen tettesek ellen, akik tőle tegnap a déli órákban 7 darab órát loptak. A rendőrség a vizsgálatot bevezette az óratolvajok kézrekerítésére.

— **Öngyilkos lett egy tisztviselő.** Anináról jelentik: Schmidt Béla, a Resicamüvek aninai telepének tisztviselője, öngyilkosságot követett el. Az eset Aninán az egész lakosság körében nagy feltűnést keltett, amennyiben Schmidt Bélát mindenki szerény, szorgalmas tisztviselőnek ismerte, aki magánéletében is a legrendesebb életmódot folytatta, csak akkor változott meg Schmidt Béla kedélyállapota, amikor felesége megbetegedett és ennek következtében súlyos anyagi helyzetbe került. Kétségbeesett kedélyállapotában revolverhez nyúlt és egy jól irányzott lővés megszabadította gondjaitól.

Rendelelet érkezett Aradra a hétfői munkaszünetről

A junius nyolcadiki nemzeti ünnepen általános munkaszünet lesz.

Az aradmegyei prefekturára ma érkezett meg a belügyminisztériumnak az a távirati rendelkezése, amely a junius 8-iki új általános nemzeti ünnep első ízbeni megünnepléséről intézkedik. Amint az Aradi Közlöny legutóbbi számában megírjuk, junius 8-ikát az egész ország annak a történelmi eseménynek emlékeztetére ünnepli meg, hogy ezen a napon érkezett vissza az országba II. Károly király, az egész ország egyöntetű lelkesedése és szeretetmegnyilvánulása közepette.

A 4047. sorszámot viselő belügyminisztériumi rendelet első ízben rendeli el a junius

8-ikának országos és általános jellegű megünneplését. Az ünnepnap általános munkaszünetet jelent, úgy a polgári, mint a hivatalos élet számára. Ezen a napon az ország minden községében és városában, valamennyi vallásfelekezet templomában hálaadó istentiszteletek keretein belül fogják megkíni az ünnep jelentőségét. A városok az egész ország területén ünnepi fényárban uszva fogják megünnepelni a történelmi évfordulót, míg a házi-czredekek zenekarai déli és esti hangversenyt adnak az ország minden egyes városának főterein.

Öngyilkos lett az aradi Termény és Aruraktár egyik főosztályvezetője

Burián György tragédiája — Gyógyíthatatlan betegség, vagy anyagi gondok? — A golyó a szív fölött egy milliméterrel hatolt a testbe —

Megrendítő öngyilkosság történt ma délután az aradi Áru- és Terményraktárban, ahol Burián György a terményraktár raktárnoka browninggal szívenlőtte magát. Az öngyilkosságról az alábbiakat jelentjük:

Ma délután fél négy előtt néhány perccel az aradi Áru- és Terményraktár tisztviselői egy lövésszerű dörrenésre lettek figyelmesek, amely az irodák szomszédságában levő raktárhelyiségből hallatszott. A tisztviselők roszszat sejtve, a raktár irányába rohantak, ahol azonban senkit sem találtak. A tisztviselők már éppen vissza akartak menni irodájukba, amikor egyikük benézett a raktárhelyiség irodájába és itt megdöbbenve látta, hogy

keltett. Burián György már több mint 9 éve működik az aradi terményraktárban, ahová annakidején Chisinauból helyezték át. Családja jelenleg még mindig Chisinauban lakik, míg egyik fia itt Aradon a CFR. műszaki iskolájában tanul. A fiatal Burián elbeszélése szerint apja csekély fizetést kapott és már huzamosabb ideje rendkívül nagy anyagi gondok között élt és tett minden valószínűség szerint efeletti elkeseredésben követte el. Az öngyilkos Burián György állapota az esti órákban még változatlanul súlyos, azonban valószínűleg sikerülni fog megmenteni az életnek.

Az aradi fogház megszökött lakója

Horváth János vágyott a szabadság után és nem bírta ki a hátralevő négy hónapot visszakerült... — Megszökött az aradi törvényszék fogházából, de ma végre ellopták

Burián György raktárnok nagy töcsa vértében a földön fekszik, mellette pedig browningja hever, mellyel öngyilkosságot követett el.

A tisztviselők az öngyilkosságot azonnal jelentették a főnököknek és telefonáltak a mentőkért, kik pár perc múlva a helyszínen voltak és az öngyilkos raktárnokot az aradi központi sebészeti osztályára szállították. Dr. Luttwák inspekciós orvos részesítette első segélyben az öngyilkost. Az orvos megállapítása szerint a revolvorgolyó közvetlenül a szív felett hatolt be és hacsak egy-két milliméterrel lejjebb talál, úgy az életunt raktárnok menthetetlen. Megállapítást nyert még az is, hogy az öngyilkosnak rövid időközben heves szivgörcs-rohamai voltak és tettét valószínűleg gyógyíthatatlan betegsége miatt követte el.

Az öngyilkos raktárnokot úgy kollegái, mint feljebbvalói rendszerető, szorgalmas tisztviselőnek ismerik és öngyilkossága tisztviselőtársai és barátai körében nagy megdöbbenést

Az aradi törvényszék még az elmúlt év folyamán lopásért egy évre ítélte el Horváth János körművest. Horváth szabályszerűen meg is kezdte a büntetését, rendszeres és csendesen viselte magát a komornak nevezett falak között. Lassan teltek a hetek és hónapok, büntetéséből már csak négy hónap volt hátra, amikor Horváth Jánosban ellenállhatatlanul felébredt a vágy a szabadság után. Vágyott haza szülőfalujába, Világosra, ahol a várrom tövében csendesen meghúzódó kis házában várt rá családja. Mivel pedig Horváth nagyon áhított a szabadságra, az nem is sokat váratott magára. Ez év február 12-én, hideg, havazásra hajló nap délelőttjén a járásbíró egyik szobájában sepregetett Horváth. A nyitott ablakon át beáramló friss téli levegő elszédítette a szabadság után vágyódó rabot, aki gondolt

egy merészet s egyszerűen kilépett a járásbírószobájának ablakán. Kilépett az uccára a szabadságba, ahová vágyódott hosszú hónapokon keresztül s amelynek végleges elérésétől pedig már csak néhány rövid hét választotta el. Mire az ő Lacatus János észrevette az ablakon át a szabadságba lépő rabot, az már táguló tüdővel iramlott neki a messzeségnek s eltűnt a késett üldözők elől.

A törvényszék Lacatus János felelősségre vont a szabadságba lépésért s bár Lacatus váltig tagadta, mintha előzetes tudomással bírt volna a rab szándékáról, mégis ezer lej büntetésre ítélte, szolgálati hanyagság címén. Az őrtől a büntetést levonták. Horváth János pedig kisiklott a büntető igazságszolgáltatás kezei közül. Hazament Világosra. Közel négy hónapig sikerült is neki észrevétlenül maradni, míg végre a csendőrszakasz parancsnoka felfedezte, hogy Horváth János Világoson van. Emlékezett, hogy valamire kereste az aradi törvényszék s a csendőrök memóriája ilyenkor nagyon jól szokott működni. Horváth János lakásán tehát ezzel a memóriával kapcsolatosan tegnap megjelent két csendőr, kik csupán személyazonosságára voltak kíváncsiak. Miután ezt kétséget kizárólag megállapították, felhívták Horváth Jánost, hogy világosi lakását néhány hétre cserélje fel az aradi törvényszék fogházával. Ma délután adták át a fogház igazgatójának a szökevény Horváth Jánost, aki most az elmaradt négy hónapi büntetést is ki kell, hogy töltsen.

Szigorított vámvizsgálat Curticin

A határon átutazókat a vámőrök kénye-kedvének szolgáltatja ki az új pénzügyminiszteri rendelet

A pénzügyminiszter megdöbbenő rendeletet bocsátott ki a vámhivatalokhoz, amely megérkezett a curtici-i határálmásra is. A rendelet a határra érkező idegenek, vagy átutazó külföldiek csomagjainak átkutatására vonatkozik. A legutóbbi kormány uralma alatt került a román vámvizsgálat európai formák közé. Elmaradtak a mindennapi molesztálások, sőt az azelőtt elég gyakran előforduló visszaélések is megszűntek, vagy legalább megritkultak. A beutazó idegen az utóbbi években nem érezte azt a vexaturát, ami a háború utáni zavaros időkben oly kellemetlené tette a Romániába való utazást.

A pénzügyminiszter rendeletében hiába keressük az Európa felé való orientációt, mert a határra érkező idegenek, vagy hazautazó belsőidiek csomagjainak átkutatására vonatkozólag a legszigorúbb intézkedéseket tartalmazza, de felhívja a vámellenőröket, hogy óvakodjanak molesztálni a közismert, tekintélyes és költséges utasokat.

Az általuk személyesen ismert utasoknak csomagjait ne bolygassák meg, akikről tudják, hogy megbízhatók. Ellenben a határon gyakran keresztülutazgatók mindenképpen gyanúsak, ezek egészen biztosan vám alá eső dolgokat rejtegetnek.

Felhívja a pénzügyminiszter, hogy csendőri karhatalmat vegyen szükség esetén igénybe. Azt hisszük, hogy a csendőri karhatalom nélkül is el lehetett volna ezt a kérdést intézni, mert elég tapasztalata van már mindenkinek arra, hogy eféle rendeletek sok visszaéléssre nyújtanak alkalmat.

A rendelet lényegében a vámőröknek teljesen kiszolgáltatja az utasokat. Közismert tekintélyes utasok, valószínűleg tekintélyesebb román notabilitások, akik a molesztálásnak eddig sem voltak kitéve, ezután is zavartalanul utaznak majd, de meg fogják színlenni azok a kereskedők, akik üzleti ügyekben gyakrabban kénytelenek a közeli metropolisokba utazni.

Aradváros új nagy fali térképe.

Ara 100.— Lej.

Kapható az aradi könyvkereskedésekben.

Változások Aradváros pénzügyi kezelésében

Dr. Lutai polgármester egyszerűsítette a be- és kiívetéseket

A város vezetősége érdekes racionalizálásra szánta el magát. Amint ismeretes, a városi üzemek komercializálásának ügye ismeretes okok miatt húzódik már hónapok óta és ez a helyzet azt eredményezte, hogy főlegesen módon komplikálttá vált a város pénzügyi ügykezelése. Dr. Luta polgármester kezdeményezésére Arad pénzügyi kezelésében már a közeljövőben, így július elsejétől kezdve, lényeges egyszerűsítések következnek be. A város pénzügyei egyetlen központi főpénztáron fognak keresztül menni és nemcsak a kifizetések, hanem a befizetések is ennél az egy városi pénztárnál nyernek lebonyolítást, a fenti dátumtól kezdődőleg.

Értesülésünk szerint, a városi pénzügyi kezelés racionalizálására éppen azok a kifogások adták meg a kezdeményező gondolatot, amelyek a gépüzemek és a mozik elszámolásait tették szövé a magasabb közigazgatási fórumok előtt. Az új rendszer bevezetésével egy közel 12 éves metódussal szakít a város vezetősége, amely minden esetre inkább bürokratikussá volt, semmint kereskedelmi. Viszont Aradvárosának pénzügyi ügykezelése szükségessé teszi, hogy minél inkább a praktikus és a kereskedelmi szellem jusson gyakorlati érvényesülésre, mint az idejét múlt bürokrácia.

Az aradi mozik mai műsora

5, negyed 8 és negyed 10 órakor:

CENTRAL MOZGÓ: LÁBAK ELŐNYBEN. Ötletes vigjáték Harold Lloyd-dal a főszerepben, akit itt hallunk először beszélni. Hajmeresztő jelenetek a felhőkarcokon.

SELECT MOZGÓ: A VIHAR. Szerelmi dráma a vadregényes Mexikóból, gyönyörű tájfelvételekkel. Főszereplő: Lupe Velez.

Aradra hozták HULBER SILVIUST, a Victoria bank szökött sikkasztóját

Másfél évig tartott a kiadatási eljárás — Budapestén akart utlevelet hamisítani, hogy Amerikába szökhessen — A földspekulációkon vesztette el vagyonát a jómódu főtisztviselő — Elegánsan és jól ápoltnak érkezett Aradra Mai kihallgatása alkalmával hétszázezer lej helyett nyolc-tízmillió sikkasztást ismert be

Körülbelül két évvel ezelőtt 1929. szeptember tizedikén az aradi Victoria pénzügyintézet pénztárában mintegy 700.000 lejes hiányt fedeztek fel. A hiányra rovincsolás alkalmával jöttek rá és azt a letétként kezelt összegeknél állapította meg a rovincsolást vezető tisztviselő. A letétek ellenére Hulber Silvius volt, akit általában vagyonos embernek ismertek s épp ezért a bank vezetősége meg volt győződve, hogy csupán elszámolási hiányról van szó.

Az ellenőr eltűnik Aradról

Ebben az értelemben hívták fel Hulber Silviust ellenőrt a hiány rendezésére, aki jelentette, hogy utánna néz a dolognak. A bankban tudták, hogy Hulbernek földbérletei vannak, sok és nagyértékű gazdasági gépeket vásárolt, Aradon pedig a Kinizsi-ucca 6. számú ház képezte tulajdonát. A hiány felfedezése után azonban Hulber nem nézett utána a hiánynak, hogy az honnan származik, hanem elhagyta az bank épületét s az aznap induló déli gyorsvonattal átlépte a határt, miután utlevelét előzőleg már kiváltotta s mindent előkészített szökéséhez. A bankban másnap tünt fel, hogy Hulber nem jelentkezett, bár eleinte arra gondoltak, hogy ugyanakkor esedékes szabadságát kezdte meg. A számadások átvizsgálásánál azonban kétségtelenül megállapították, hogy sikkasztás történt s azt csakis a távollevő Hulber Silvius követhette el. Mivel pedig távozása is olyan szokatlan és feltűnő módon történt, hogy csakis szándékos szökésről lehetett szó, a bank igazgatósága Chicin Remus dr. útján megtette Hulber ellen a bünvádi feljelentést. A vizsgálat folyamán megállapítást nyert, hogy Hulber földbérleteire az utóbbi időben ráfizetett, háza agyon van terhelve, a gépvásárlásokba is azért ment bele, hogy intenzívebb megmunkálással próbált nagyobb terméseredményt elérni, azonban a gépek árát már nem tudta fizetni s ekkor érelődött meg benne a sikkasztás gondolata. A szökésben levő ellenőr csak románul és magyarul beszélt s alapos volt a gyauu, hogy Magyarországra szökhett s az aradi ügyészség a magyarországi hatóságokat is megkereste, hogy vezessék be a nyomozást Hulber Silvius kézrekerítésére.

A nyomravezető hamis bélyegző

Körülbelül két hónap mulott el Hulber szökése óta, amikor a budapesti rendőrség külö-

nös körülmények között fogta el a Victoria bank sikkasztóját. A Vilmos császár-ut 47. sz. alatt levő Blumenstock-féle bélyegzőgyárban ugyanis megjelent egy negyven év körüli jól öltözött ur, aki különböző bélyegzőket rendelt. Rendelésében romá negyházi, erdélyi községek hatóságainak, valamint a lippai felsőkereskedelmi iskolának bélyegzői szerepeltek. A megrendelés gyanus volt a cégnek, azonban a cégvezető ennek ellenére vállalta a bélyegzők elkészítését s azokat néhány nap múlva volt hajlandó a megrendelőnek leszállítani. Ezen értesítette a rendőrséget s az általa jelzett napra detektívek kiküldését kérte.

A két detektív, mint segéd jelent meg az üzletben a kérdéses napon, ahol kisvártatva jelentkezett a várt rendelő is, akit nyomban igazolásra szólítottak fel. Rövid vallatás után, a „vevő” beismerte, hogy Hulber Silviusnak hívják, negyven éves banktisztviselő, aki Aradról szökött meg, miután itt sikkasztást követett el. A sikkasztás felfedezése után nyomban Budapestre utazott, ahol különböző magánlakásokban és szállodákban lakott azóta. Legutolsó lakása Aradi-ucca 17. szám alatt volt. Beismerte, hogy bélyegzőkre azért volt szüksége, hogy azoknak segítségével bizonyítványokat szerezzen magának amerikai utleveléhez. A budapesti rendőrség őrizetbe

vette s elfogatásáról egyben értesítette az aradi rendőrséget.

Diplomáciai uton kéri Hulber kiadását.

Hulber Silvius elfogatásáról szóló értesítés vétele után a Victoria-bank az aradi ügyészséget kérte az intervencióra, hogy a sikkasztó főtisztviselő kiadatása megtörténjen. Az ügyészség december elején küldötte fel az erre vonatkozó iratokat az igazságügy-minisztériumba, ahonnan diplomáciai uton továbbították Budapestre.

Aradra hozzák Hulber Silviust

A főügyész szobája előtt vulkán-börönd van a földön, más semmi sem jelzi, hogy Hulber Silviust közel másfél év után, most hozták Aradra. Tegnap adták át a lökösházai magyar hatóságok a kurtiosi határrendőrségnek, ahol az éjszakát töltötte. Ma reggel hozták be Kurticsról. Elegáns szürke ruha van Hulberen, feióltó a karján, böröndjét alig bírja emelni, annyira meg van tömve. Mintha csak innen jött volna valahonnan a Hegyaljáról, week-endről.

A főügyésztől rövidesen Ludosa n vizsgálobíró elé vezeték Hulber Silviust, aki csupán néhány rövid szóval érdeklődik a sikkasztás iránt.

Milliókra rug az elsikkasztott összeg

A rövid, alig egy félórás kihallgatásnak is már szenzációs eredménye van, Hulber nemcsak 700 ezer lejes sikkasztást ismert be, hanem nyolctíz millióról beszél. Természetesen részleteiből még nem nyert tisztázást pontosan az összeg nagysága, mindenestre Hulber holnapi kihallgatása rendkívül érdekessé ígérkezik. Jólápoltnak, frissen jelenik meg a vizsgálobíró előszobájában, mosolyogva felveszi a böröndjét s követi a tisztviselőt, aki a fogházigazgatóhoz viszi át. Letétbe helyezi a nála lévő pénzt, mintegy hetvenezer lejt ismét felveszi a böröndöt s anélkül, hogy bárkihez egy szót is szólana, eltűnik a fogház ajtaja mögött, nyomában a börtönőrrel. Megy abba a cellába, ahol előtte Müller Ede s mások voltak, sogy az aradi hatóságok előtt adion számot bűnéiről.

Halántékon lőtte magát

Ungár Armin temesvári nagykereskedő

A valamikor dúsgazdag nagykereskedő anyagi romlás áldozata. Mire rátaláltak, már halott volt — A nagykereskedő tragédiája általános megdöbbenést váltott ki Temesvár társadalmában —

Megrendítő öngyilkosság tartja izgalomban Temesvár egész társadalmát. A késő esti órákban Posta-ucca 4. szám alatti lakásán agyonlőtte magát Ungár Armin közismert nagykereskedő. A nagykereskedő közkedvelt tagja volt Temesvár társadalmi életének és min denki becsületes, rendes embernek ismerte. Évekkel ezelőtt még több millióra becsülték vagyonát. Nagyforgalmu rövidáru kereskedése

volt, amely nagyszertien ment, mignem bekövetkezett a dekonjunktura. Ungár Armin ekkor sem fordult a leépítés eszközeihez, hanem továbbra is fenntartotta üzletét a régi keretek között. Hősiesen küzdött az összeomlás ellen, azonban legutóbb adósainak egy része kényszergegyezséget kért Ungár Armin ellen. A nagykereskedő ki is egyezett hitelezőivel, azonban mikor látta, hogy a vállalt kötelezettségeinek nem tud eleget tenni, elhatározta, hogy véget vet életének.

Tegnap délután otthon maradt és hozzátartozóinak azt mondta, hogy kissé lepihen, mert rosszul érzi magát. Felesége, aki a Boulevard-cukrázsda tulajdonosa, mit sem sejtve férje végzetes tervéről, nyugodtan bement üzletébe. Ungár Armin kis idő múlva elküldte valamilyen ürüggyel a cselédet is, majd leült és megírta bucsulevelét. Mikor ezzel elkészült, elővette revolverét és végigdölvé a pamlagon halántékához illesztette a fegyver csövét és elcsütötte. Néhány perc múlva Ungár Armin halott volt.

Mikor a cselédleány hazatért, Ungárt a pamlagon fekvő taláta. Előbb azt hitte, hogy alszik, de közelebb lépve látta, hogy vértócsában, átlőtt fejjel fekszik gazdája a pamlagon. Atható sikoltására a szomszédok azonnal összeszefutottak. Orvost hívtak, aki azonban már csak a beállott halált konstatálhatta. A szerencsétlen kereskedő bucsulevelében, melyet hozzátartozóihoz intézett, azt írja, hogy anyagi összeomlása miatt menekült a halálba, de megbocsájt azoknak, akik romlását előidézték.

A temesvári terror Károly király előtt

Az ellenzéki pártok tiltakozó értekezlete — Temes megye szenátorválasztásának eredményei — Százszavas távirat a királynak

Temesvárról jelentik: Késő éjeli tudósítónk: Temesváron és a megyében összesen 52 kerületben szavaztak. Éjszaka tízenkét óráig ugy a községekből, mint a temesvári választókerületekből is beérkeztek az eredmények, kivéve az egyetlen temesvári tizedik körzetet, ahonnan csak későbbre várható a szavazatok összeszámlálásáról szóló jelentés. Az 51 kerületben leszavazott 49.470 választó. A szavazatok közül megsemmisítettek 1563 szavazatot és érvénytelenítettek 149 szava-

zatot. A megmaradt szavazatok eloszlása a következő:

Kormánypárt	25.091
Averescu-párt	1.530
Bratianu Gheorghe-párt	3.043
Nemzeti-parasztpárt	4.275
Magyar-német blokk	10.305
Lupu-párt	1.831

Igy tehát Temes megyében is a kormánypárt szenátorok kerültek ki győztesen a választásból.

Temesvárról jelentik: A temesvári ellenzéki pártok ma este közös értekezletet tartottak, amelyen a választások alatt történt atrocitásokkal foglalkoztak. Az értekezlet egyhangú állásfoglalásának következményeként egy százszavas táviratot küldtek a királynak, amelyben tiltakozásuknak adták kifejezést a visszaélések és választási atrocitások miatt, amelyek Temes megyében az ellenzéki pártokat érték. A százszavas távirat feljelentést tartalmaz az összes temes megyei hivatali hatóságok ellen.

A RÁDIÓT, a REPÜLŐGÉPET már a babiloni királyok is ismerték

A régi idők talmudiskolái tulajdonképpen nem jelentettek mást, mint egy tudós rabbi köré gyűlt tanítványcsoportot, amely a pap falusi házacskájában folytatta jámbor tanulmányait. A vágy, hogy egy főiskolát építsenek maguknak, nem új keletű, 1923-ban kezdték meg az akciót szerte az egész világon Meyer Schapiro pitrkovi főrabbi agitációja mellett és a lelkes, fáradságot nem ismerő munka gyümölcse végre elkészült és megszületett Lublinban a világ zsidóságának áldozatkészségéből az első modern zsidó-akadémia, amelynek hivatalos tantárgya a talmud!

Az öt emeletes épületben ötszáz növendék fér el, a vallásos zsidó szülők ide küldik minden felől a gyermekeiket, hogy elsajátítsák a talmud-tudomány alapjait. A lublini talmudegyetem a világ első ilyen főiskolája, amelyen nagyhirű főrabbiok oktatják a tudományosság zsidó ifjúságot. A szegény zsidó gyermekek ingyenes oktatásban és ellátásban részesülnek. Érdekes ennek a talmudiskolának az élete.

A talmudista diákok hosszú, fekete kaftánban sétálnak fel-alá az iskola kertjében. Vitakoznak és tanulnak. Ha már nagyon szenvedélyessé válik a vita, a tanáraikhoz fordulnak, a kik aztán eldöntik, kinek van igaza. A főiskola egyik nagytekintélyű professzora, Chajim Léwy, a világszerte ismert csodarabbi például repülőgépen szokta felkeresni távollakó híveit.

Chajim Léwy a napokban Bécsben járt, ide is repülőgépen érkezett az aránylag még fiatal főpap. Az alig ötvenéves tudós szívesen felegetett az újságírók kérdéseire. Többek között megkérdeztük, hogy mint a talmud alapos ismerője, mit szól a huszadik század csodálatos vívmányaihoz. Szakállát simogatva válaszolta:

Az ó-héber „riddió” — a mai rádió?

— Mindez számunkra nem is olyan csodálatos, legalább is nem lepődünk meg olyan mértékben a rádió, repülőgép, a film, az autó megjelenésén, mint az egyszerű nép, akiknek mindez újság és szenzáció volt.

Látva elképedésüket, mindjárt magyarázattal is szolgált:

— A talmudban már nyoma van a rádióknak.

A nagytekintélyű professzor fellapozta az asztalán fekvő hatalmas héber könyvet és mutatja az erre vonatkozó részt:

— Tessék! .... és amikor ellenség fenyegette a babiloniakat, a király a riddió hangjával kért segítséget távoli híveitől, akik a vártól sok-sok száz lépésnyire valának...

— Riddió?

— Igen, különös véletlen folytán még a neve is azonos. Akkoriban riddióknak hívták azt a titokzatos gépezetet, amelynek révén beszél-

Dr. Rozvány Jenő

szabadrábrahelyezte a nagyváradi Tábla vádтанácsa

Egyelőre a kórházban ápolják tovább

Nagyváradról jelentik: a tábla Nicu-Manca-dr. Szöllősy vádтанácsa tegnap hirdette ki döntését dr. Rozvány Jenő letartóztatása ügyében. A vádтанács, — mint az előrelátható volt, — elrendelte dr. Rozvány Jenő szabadrábrahelyezését.

A vádтанács döntéséről a táblai főügyész még a délelőtt folyamán értesítette a fogház igazgatóságát, amely intézkedett a szabadrábrahelyezés foganatosításáról. Egyelőre azonban ez csak annyiban nyilvánult meg, hogy nem őrzi többé rendőr dr. Rozvány Jenő betegágyát, ő maga azonban továbbra is a kórházban marad. Mihelyt azonban állapota annyira fog javulni, hogy nem igényel kórházi kezelést, haza fogják szállítani lakására.

getni tudtak a leadótól sok száz kilométerre levő emberekkel.

— Nem volt ez csupán kürtjelzés?

— Nem. Azt persze nem állítom, hogy olyan tökéletes volt a „riddiójuk”, mint egy mai rádió, azonban naivitás azt hinni, hogy az ókor technikusai elmaradtak a huszadik századhoz képest. Nagyon sok találmánynak voltak a birtokában, akkor azonban minden a király kezébe futott össze, pénz, hatalom, dicsőség.

— Nos tán a repülőgépet is ismerték az ókorban?

— A talmud erről is hirt ad. A babiloni fogás idején szárnyas emberek szálltak el az ellenséges hadak fölött, hogy kikémleljék erejüket és rémületbe ejtsék őket.

A világháború jóslatai

— Összenézünk. A fiatal csodarabbi nyugodtan magyarázza:

— Mi más ez, hanem a repülőgép ősi formája? Nem szabad, hogy megtévesszen bennünket a világos stílus. Ők a nilótát repülőembernek nevezték, mint ahogy a király titkárát a „király fülének” hívták.

Megkockáztattuk a kérdést:

— Tán a telefont is használták már a babiloni királyok?

Elmosolyodik:

— Erről nincs tudomásom. Mindenesetre nem szabad úgy elbizakodnunk a szenzációinkkal. Semmi sem új a nap alatt... A talmud ugyanis mindenre feleletet ad. A multat és a jövőt foglalja magában. A világháborút is megjósolta a talmud.

Megkockáztatjuk a megjegyzést, hogy ez kissé önkényes magyarázat, hisz a talmud több helyén van célzás arra, hogy új, nagy háborúk szakadnak majd a világra.

A fiatal csodarabbi azonban fölényesen ránc cáfol:

Aki előtt nincsenek titkok

— A talmud világosan, évszámok alapján jövendölte meg a világháborút.

— És a jövő?

A csodarabbi, aki előtt nincsenek titkok, összeráncolt szemöldökkel felelte:

— Zivataros, borus...

Mintha csak egy meteorológiai jelentést hallanánk!

— Az emberiség nem okult. Új szenvedések zúdulnak a földre... a gőgösek és a hívságosak elveszik méltó büntetésüket!

A prófécia valóban megdöböntö.

— Istennek tetsző cselekedet ön szerint az a kísérlet, amely oda irányul, hogy a modern technika segítségével kikerülhessünk a Föld vonzóköréből és mondjuk egy rakétaúrhajóval felrepülünk más bolygókra?

— Minden, ami tudomány, haladás és ami a boldogulásért van, istennek tetsző cselekedet! Én magam is foglalkozom laboratóriumi kísérletekkel.

SPORT KÖZLÖNY

Izgalmas és változatos játék után döntetlen eredményt hozott a Vasas—AAC-Olimpia kombináltja közötti találkozás

A nemzetközi találkozásra igen csekély számú közönség volt kíváncsi, de akik megjelentek az AAC sporttelepén, azok mindvégig élvezetes és iramos mérkőzésnek voltak szemtanúi. A játék hullámzó volt, mind a két kapu előtt adódtak meleg gólhelyzetek és míg a Vasas ezeknek a helyzeteknek javarészét védelmi hibából értékesíteni tudta, ezzel szemben a kombinálnak nem volt szerencséje, mert ha Fortuna is melléjük szegődik, akkor most aradi győzelemről számolhatnánk be.

A játék nivós volt, de igazi futballt csak az első félidő első felében kaptunk, ekkor a vendégek brilliroztak és a közönség csodálta a pestiek nagy tudását. Az idő előrehaladottságával a hagyományos Vasas-stílus is alábbhagyott, csupán az izgalom és az iram maradt meg.

A Vasas csapatáról sok jót nem mondhatunk. A csatársorban van az erénye. A közepen Egri mesterien irányított, góljai mintaszerűek voltak. Mellette az örökösen fürge kistermetű Brunecker, aki tudásban nagy és a futball finomabb stílusának egész tárházát felvonultatja. Dán már nem felelt meg ennyire, a két szélső sem produkált sokat. A haltsor csupán az I. félidőben elégitett ki, ekkor is Burger tetszett a legjobban. A két bekk nagyon bizonytalan volt, annál ügyesebb a tartalék-kapus Pintér, a kinek gyakran tellett bravurra is.

Az aradi csapatban érdem szerint Puskással kell kezdenünk a sort, ő volt a mezőny legjobbja. Török is kielégített, ugyszintén Zsiga is, de a két Barbu nem nyújtotta azt, amit tőlük méltán elvártunk. A haltsor klasszissal mul-ta felül a Vasas hasonló csapatrészt és joggal mondhatjuk, hogy ma Romániában ez a legjobb amatőr haltsor. A védelemben Kolumbán volt a jobbik, de Varjasi I. is megfelelt, ellentétben Kiss kapussal, aki csak a meccs végén avult

fel, addig azonban bizonytalan védeceivel sok kellemetlen perctet szerzett.

Az első gólt már a 9-ik percben éri el a Vasas. Stanczl a kapura fejel, a labda Egri elé pattan, aki nyugodtan góloz. A 11-ik percben ugyancsak Egri kapásból szerzi meg a második gólt a Vasasnak. A 31-ik percben újabb góllal terheli a kombinált hálóját, amire a 41-ik percben Barbu I.-nek sikerül szépiteni az eredményt. Szünet után a kombinált is erősen felnyomul és már a 2-ik percben kornerből ér el eredményt, ugyanis Török lövését Puskás segíti a hálóba. (3:2). A kombinált támadásai mind erősebbek lesznek, Puskás jól szokik meg, tisztán áll. Szemere a 16-on belül faulttal szereli, a bíró 11-est ítélt, amit Barbu II. értékesít. (3:3). A Vasas lendül támadásba, amit a 26. percben siker koronáz, ugyanis Egri fejesgólja révén újból vezetéshez jutnak. A 41. percben Cuicdan beadását Zsiga vágja a hálóba, (4:4), a Vasas lendülettel támad, de a védelem minden próbálkozást visszautasít.

Macian bíró ingadozó ítéleteivel nem értünk egyet. Az offszejdok megítélésénél gyakran követett el hibát.

O Sparta—Hungária 7:3 (2:1). Ezt az eredményt a tegnapi lapszámunkban tévesen, fordítva közöltük, ez a tévedés a távirat hibás volta miatt következett be. A való eredmény, 7:3 a prágai Sparta javára.

O Lőverseny Pankotán. A somoskeszi állami lőtelep folyó hó 14-én, vasárnap nagy lőversenyt és düugratást rendez Pankotán, mely iránt megszerzte rendkívüli érdeklődés nyilvánul meg. A versenyeket a pankotai uradalom nagy gazdasági udvarában tartják meg délelőtt 9 órai és délután 3 órai kezdettel, mely ugy katonai, mint társadalmi előkelőségek részvétele mellett folyik le.

TARKA ESEMENYEK

Hordóban a Niagarán keresztül

Egy Hill nevű fiatal amerikai, aki tavaly egy acélhordóban már leereszkedett a Niagara vízesésén, szombaton produkcióját megismételte. Ezúttal a zuhatag a hordót egy sziklához csapta, azután egy örvénybe sodorta, ahonnan nem tudott kiszabadulni. A nézők rémülten látták a kétségbeesett helyzetet és csak két órai nehéz küzdelem után sikerült a hordót kiemelniük. Hillt eszméletlenül találták a hordó belsejében, azonban a vakmerő embernek csodálatosképpen semmi egyéb baja nem történt.

Bibliobus. A franciaországi Aisnemegyében „Bibliobus” szolgálatot vezettek be. Egy autóbussz könyveket szállít községről községre és azokat kikölcsönzi, illetve eladja. Ezt a példát rövidesen több franciaországi departementben követni fogják.

Halálhozó szunyogcsipés. Egy bécsi szanatóriumban szunyogcsipés következtében meghalt egy harminchárom éves asszony, akit néhány nappal ezelőtt egyik strandfürdőben szunyog, vagy valami más rovar csipett meg, aminek következtében nagy láz lépett fel nála. Az orvosok megállapították, hogy a szunyogcsipés következtében vérmérgezést kapott s nem lehetett már az életnek megmenteni.

A KARMESTER UR. A wiesbadeni állami színház intendatúrája tárgyalásokat kezdett Böhike Erik karmester szerződésének meghosszabbítására. A karmester eddigi fizetésének a kétszeresét kérte és a zenekar tagjait rábírta arra, hogy vele szolidaritást vállaljanak és sztrájkfenyegetésekkel igyekezzenek a színház vezetését a követelés teljesítésére rábírní. Amikor az Intendatura ezt meg tudta, a karmestert azonnali hatállyal, minden kártalanítás nélkül elbocsátotta állásából.

Befejeződött a párisi kongresszus. Az írók egyesületének nemzetközi kongresszusa befejezte ülésvezetését. Az új nemzetközi írószövetség elnökéül Gaston Gageot francia író, alelnökéül Henrik Mann német író választották meg.

MEGHALT A VILÁG LEGÖREGEBB DIÁKJA. Upsalából jelentik: Hetvennégy éves korában, száltiz egyetemi félév elvégzése után meghalt Upsala legöregebb diákja és a város legeredetibb alakja, Axel Herman Kristof Baumbach. Vagyoni viszonyai megengedték, hogy ily sokáig készüljön fel a vizsgákra. Hatvanegy éves korában elég érettnek tartotta magát arra, hogy régi s új nyelvekből vizsgálatra jelentkezzen. Vizsgálat és vizsgálat között nagy a különbség. Bemagolt, gondolkodás nélkül teljesített tudással — mondotta — minden kölyök rekordot érhet el a vizsgálat terén. De hogy az ember saját itélőképességével megérlett tudást mutasson, ahhoz jóval több kell, mint csak emlékezőtehetség. Minden vizsgáját ezért sikeresen kiállotta. A vén diák télen mindig kopott bársonysüveget, nyáron ősrégi keménykalapot hordott. Nagyon rossz néven vette, hogyha valaki arra célzott, hogy már régóta diák, de semmiből sem abszolált.

GOETHE OROSZUL. A Goethe centennáriumi év alkalmával a szovjet elhatározta, hogy a nagy német költő műveit Lunacsarszki, Kamenev és Rozarov fordításában tizenhárom kötetben oroszul kiadja.

A világ legnagyobb egyetemi könyvtára. Nicolas Murray Butler, az amerikai Columbia-egyetem elnöke elhatározta, hogy az egyetem számára új könyvtárat építtet, amelyben négymillió könyvet lehet elhelyezni. Az új könyvtár, amely 2 év alatt épül fel, a világ legnagyobb egyetemi könyvtára lesz.

AZ ÁTDOLGOZOTT DON CARLOS. Franz Wolf, aki már több Verdi-opera szövegét újrátoldozta, befejezte Verdi Don Carlos című operájának az átültetését is. Az opera új szövegével először a bécsi állami Operaházban kerül bemutatásra.

A halott bucsubeszéde koporsója fölött

Egy szenzációs temetés — Oszinte vélemény az élőknek — Pörök lavinája Indult meg Londonban a hangosfilmen lejátszott végrendelet miatt.

Londonból jelentik: Egészen különös, mondhatni szenzációs végrendelezési ügy foglalkoztatja a londoni bíróságot, az ügyvédek és a közvélemény. Nyugodtan állíthatjuk, hogy ilyenféle pörökösödés még sohasem támadt a világon, már csak azért sem, mert ez a per összefüggésben van a technika egyik legújabb vívmányával, a hangosfilmmel.

C. Russel dúsgazdag angol földbirtokos, aki mindig külön ember hírében állott, különös módon készítette el végrendeletét. Amikor hosszabb betegeskedés után közeledni érezte végét, magához hívatta egy londoni filmtársaság képviselőjét és megegyezett vele, hogy a végrendeletét ott a betegszobában hangosfilmre fogják felvenni. A film a halálós ágyon készült a földbirtokosról, a kísérő beszéd szövege pedig a végrendelet pontjait és a haldoklónak rokonaihoz és ismerőseihez intézett szavait tartalmazta. Russel utasította ügyvédjét, hogy a halál bekövetkezésekor tegyen közértesítést az újságokban. A hirdetésben jelentse be, hogy az elhunyt földbirtokos saját maga fogja a bucsubeszédet tartani sirjánál és különböző intelmekkel fog családtagjaihoz és környezetéhez fordulni. Könnyű elképzelni, hogy amikor aztán Russel meghalt, a hirdetés meg is tette hatását. A temetői halottasházat, ahol az elhunytat felravatalozták, a kíváncsiak ezrei vették körül.

A gyászbeszéd és végrendelezés meglepőbb és érdekesebb lett, mint ahogy azt egyáltalán várhatták. A csarnokot elsötétítették és a kifeszített vásznon a ravatal fölött megjelent az elhunyt képe. Ott ült az ágyban, fehér hálósapkával és beszélt.

— *Mint hogy már meghaltam, — kezdte — hozzájutottam ahhoz az egész életemen keresztül forrón áhitott alkalomhoz, hogy végre őszintén, nyíltan és minden tekintet nélkül megmondjam a véleményemet embertársaimnak...*

Általános, kenetteljes, filozofáló intelmek következtek ezután, majd Russel sorban elővette rokonait és ismerőseit. Legelőször is az unokaöccsét, egy meglehetősen könnyelmű fiatalembert, aki mindaddig szilárdan remélte, hogy ő lesz a földbirtok általános örököse. Nos, ez a reménysége mindjárt füstbe ment, mert Russel kijelentette, távolról sem gondol arra, hogy „egy ilyen kicsapongó és jellemetlen embert, aki egész életén keresztül naplopó volt” — gazdaggá tegyen. Főösleges mondanunk, hogy az ekként aposztrofált unokaöccs már nem volt kíváncsi a temetésre és tüstént elhagyta a ravatalozó csarnokot. Russel fogadott leánya sem járt jobban, aki annakidején a földbirtokos akarata ellenére ment férjhez. Őreá sem hagyott Russel egy fillért sem. A családtagok után rákerült a sor a barátokra is. Közülük többeknek önzést és kapzsiságot vetett a szemére, egy ügyvédet pedig mindenféle tisztességtelen manipulációval vádolt meg. Végül Russel felolvasta a végrendeletét, melyben egész vagyonát jótékony intézményekre hagyta.

A szenzációs temetés óta a pörök egész lavinája indult meg a londoni bíróságnál Russel filmszereplése miatt. Unokaöccse és fogadottleánya a végrendelet érvénytelenítését követelik azzal a megokolással, hogy az az ember, aki ilyesmire képes, csak elmebeteg lehet. A kipellengérezett ügyvéd hivatási becsületében érzi magát sértve és az örökségből követel kártérítést. A többiek is, akikről Russel nem éppen hízogően emlékezett meg, a sértés fokához mérten kisebb-nagyobb anyagi igényt támasztanak. A jótékony intézmények viszont, amelyek a nagy vagyont örökölték, tiltakoznak minden kártérítés ellen és körömszakadtáig védik a végrendelet érvényességét. A bíróság eddig még egyik perben sem hozott ítéletet, pedig az érdekeleteken kívül a nagyközönséget is erősen fűti a kíváncsiság.

KÖZGAZDASÁGI KÖZLÖNY

Felére csökkent Románia magyarországi importja

Ezzel szemben Románia négyszerannyi árut helyezett el magyarországi piacokon.

Bucurestiből jelentik: A magyar központi statisztikai hivatal által most közreadott első negyedévi részletes külforgalmi adatok azt mutatják, hogy Magyarországnak Romániába irányuló exportja rendkívül mértékben — több, mint 50 százalékkal — esett a múlt év ugyanazon időszakához képest. Míg ugyanis 1930. első negyedévében Magyarország kivitele Romániába még 7 millió és 807 ezer pengő volt, addig a folyó év első negyedében mindössze 3 millió és 782 ezer pengő

tett ki az egész kivitel. Ezzel szemben Magyarország behozatala Romániából távolról sem mutat még csak hasonló csökkenést sem.

Az adatok szerint a folyó év első negyedében Magyarország behozatala Romániából 16 millió 156 ezer pengő tett ki, míg 1930. első negyedében 18 millió 913 ezer pengő volt ez az import. Miként ezeknek az adatoknak az egybevételéből kitűnik, a magyar-román kereskedelmi forgalomban Románia exportja immár négyszeresre nagyobb a Magyarországból való behozatalnál.

Az angol és amerikai hitelezők nem mondják fel hiteleiket a Creditanstalt-nál, amelynek szanálása biztosra vehető.

Londonból jelentik: A bécsi Creditanstalt szanálási akciója jelentős lépésekkel halad előre. A nemzetközi gazdasági politika vezető tényezői igyekeznek segítséget nyújtani, hogy szanálni lehessen Ausztria gazdasági és pénzügyi helyzetét. A nagyhatalmak jegybankjai között eredményekkel kecsegtető tárgyalások vannak folyamatban az osztrák jegybanknak nyújtandó reeszkompt kibővítése, és nyílt devizahitelek nyújtása iránt.

A Bank of England teljes lojalitást mutat a Creditanstalt-tal szemben. Az angol pénzügyi információjára az az egy hitelező, aki felmondotta a szanálás alatt álló osztrák pénzügyi hitelek visszavontja a felmon-

dást, illetve a hitelmegvonást. A többi angol hitelező szintén megértést tanúsítanak és nem mondják fel hiteleiket június hónap folyamán sem. Az amerikai hitelezők magatartása is megértő és megnyugtató. Az amerikai hitelezők sem mondják fel az eddig nyújtott hiteleket és ez a türelmes álláspont főleg a Morgan-bankhoz intervenciójának az eredménye.

— **Készül a pénzügyi központ.** Az uszoratörvény a bankok tömörülését idézte elő. A múlt hónap végén bankközi értekezlet volt Bucurestiben abból a célból, hogy egy, a Magyarországon működő pénzügyi központnak megfelelő egyesületbe tömörüljenek. Az egyesület elsősorban az uszoratörvényt akarja megváltoztatni, aztán pedig a kényszerregezési törvényt és a kényszerárverések rendjét, mert ezek az intézkedések romlák a romániai pénzügyi helyzetet.

Egyesül a világ két leghatalmasabb petroleum-trösztje

A „Standard Oil“ és a „Vacuum Oil Company“ fuziója bizonyosra vehető — Messzemenő kombinációkat fűznek a nagyjelentőségű eseményhez

Bucurestiből jelentik: A világ két legnagyobb petroleumtrösztjének, a Standard Oil és a Vacuum Oil fuziója most már bizonyosnak tekinthető. A fuziót ugyanis, amelyet már hónapokkal ezelőtt elhatároztak a trösztök érdekeltségei, akadályozta az, hogy az amerikai kormány a tröszt-törvény egyik passzusára hivatkozva, nem járult hozzá a fuzió feltételeihez. A kormány most elhatározta, hogy nem

viszi a fuzió ügyét a legfelsőbb bíróság elé, amint azt tervezte, hanem beleegyezését adja ahhoz, hogy a két érdekeltég egyesüljön.

Szakmai körökben a fuzióhoz messzemenő kombinációkat fűznek, mert a világ két legnagyobb trösztjének egyesülése bizonyára kihatással lesz a világ petroleumpiacának további alakulására.

Letartóztatták a „Société Financière du Brabant“ nemlétező pénzügyi érdekeltég „vezérigazgatóit“, akik sorsjegyakciójukkal mintegy száz-ezer lej erejéig csapták be a hiszékeny emberek nagy tömegét

Bünyügyi história. amely közgazdasági viszonyainkra vet egy keskeny fénysugarat...

Kolozsvárról jelentik: Erdély fővárosában nagy sorsjegyláz uralkodik. Ezt a körülményt akarták anyagilag kihasználni Kiss Gyula és Kovács Gyula ismert szélhámos ügynökök. Különböző sorsjegyeket nyomattak, amelyen francia nyelven a következő szöveg szerepelt: „A brabanti pénzügyi társaság sorsjegy és biztosítási akciója.“ Ők viszont, mint a fenti vállalat keleteurópai megbízottai, illetve igazgatói szerepeltek. Miután a nyomda előállította a megrendelt írásokat, megindult a házalás. Kezdték Hegedűs György, kolozsvári lakosnál és mintegy huszonhárom embert csaptak be. Azzal hitegették a szegény embereket, hogy a „Société Financière du Brabant“ milliós sorsjegyakciókkal dolgozik és hogy élet és más-

féle biztosításokat is köt. Az emberek viszont még csak nem is kételkedtek a két szélhámos szavainak hitelességében. Egyesek öt, mások hat, hét, sőt nyolcszáz lejt is fizettek. Az összeg nagysága attól függött, hogy ki mekkora összeget akart nyerni a „brabant pénzügyi társaság“ sorsjátékán.

A rendőrség részéről Diosan és Nagy detektívek kísérték figyelemmel a két ügynök sikereiben gazdag tevékenységét. Kedvező alkalmadtán azután le is tartóztatták őket. Eddig a rendőrséghez beérkezett jelentések szerint mintegy százezer lejt szerezték most is; de állandóan érkeznek a sorsjegytulajdonosok, akik Brabant híres pénzügyi szaktekintélytől vásárolták meg az anyagi függetlenséget ígérő színes papirosokat.

= Szatmármegyében nem csépelnek, ha nem szállítják le az adót. A szatmári cséplőgéptulajdosok elhatározták, hogy memorandumot intéznek a pénzügyminiszterhez adójuk leszállítása érdekében. Ha a memorandumnak nem lesz eredménye, az idén nem fognak csépelni.

Rádió műsor.

PÉNTEK, JUNIUS 5.

Bucuresti. 12. Gramofon. 12.50. Gramofon. 17. Jazz. 18.30. Jazz. 19. Gramofon. 20. Opera. — Budapest. 9.15. A 2. honvédegyalozzred zenekarának hangversenye. 12. Déli harangszó. 12.05. Hangverseny. 5.30. Eitner Irén magyar nótákat énekel Kurma Simi és cigányzenekarának kíséretével. 7.40. A Nemzeti Zenede évszázadi zenekari hangversenye a Zeneművészeti Főiskola nagy terméből. 10.30. Cesare Valabrega zongoraszámmal illusztrált olasznyelvű előadása. Majd: Farkas Jenő és cigányzenekarának hangversenye. — Bécs. 11. Falusi zene gramofonon. 15.20. Haupt-zenekar. 17.30. Zenés ifjúsági óra. 20. Tarka-est Hamburgból, utána tánczene Hamburgból. — Belgrad. 11.30. Gramofon. 12.45. Déli zene. 18. Kávéházi zene. 20.30. Dalok. 21.30. Kamarazene Beethoven műveiből. 22. Nemzeti dalok. 22.50. Esti zene. — Davenport. 16.15. Könnyű zene. 18.45. Bach zongoraművei. — Frankfurt. 19.30. Weber: Euryanthe opera a wiesbadeni Állami színházból. 23.35. Tánczene. — Hellsberg. 16.40. Szórakoztató zene. 19.40. Népszerű operaest tenorénekekkel. 22.30—24-ig tánczene Berlinből. — Milano. 17. Vendéglői zene. 19.40. Gramofon. 21. Szórakoztató zene. 22. Operatársulatok. — Prága. 20.30. Benda; Romeo és Julia című operája. — Riga. 16.30. Rossini Sevillai borbély című operája. 21.30—22. Schubert: Három a kislány részletei. — Róma. 20.40. Lehár: „Paganini“ c. operettje. — Varsó. 20.15. A filharmonikusok hangversenye. 22.45. Gramofon. 23. Könnyű és tánczene ötfélig.

A szerkesztésért

STAUBER ISTVAN

felel.

APRÓ HIRDETÉSEK.

AZ APRÓHIRDETÉSEK DIJÁT SZAVAK SZERINT SZÁMITJUK. Minden szó hétköznap 4, vasárnap 6 Lej. vastagabb betűvel 8, illetve 10 Lej. A legkisebb hirdetés ára 10 szóig hétköznap 40, vasárnap 50 Lej. A vastagabb betűvel kívánt szavak aláhúzendők. Az apróhirdetéseket előre kell fizetni. A kiadóhivatal felelőse magának a jogot, hogy az olyan apróhirdetés szövegét, amely eredeti alakjában nem közölhető, megváltoztassa. Csak válaszbélyeggel ellátott kérdésközlésre válaszolunk, Ajánlatok jellegű levelek továbbítására megfelelő postabélyeg csatolását kérjük. A kiadóhivatal telefon száma 151. A hirdetésekre vonatkozó felvilágosítást a kiadóhivatal adja meg.

HIRDETÉSEKET DELUTÁN 5 ÓRAIG VESZÜNK FEL.

ALKALMAZÁS.

FIATAL bejáró-takarítónő délelőttre fölyétetik. Danciu gyógytár, v. Ferenc-tér. Jelentkezés d. n. 4-ig. 1887

LAKÁS.

EGY-KÉT és háromszobás lakás kiadó. Bővebbet: v. Andrassy-tér 19. a ház-mesternél. 200

EGYSZOBÁS, konyhás lakás 16térben kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

KÜLÖNBÉJARATU. butorozott szoba kiadó, v. Zrinyi-ucca 12 1878

KÉTSZOBÁS, konyhás I-es emeleti lakás, a Szabadság-tér sarkánál kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

KIADÓ a volt Szabadság-tér közvetlen közelében 2 szoba, előszoba, konyhából álló lakás. Cim: Calea Banatului (v. Asztalos Sándor-u.) 3. 800

Kiadó azonnalra

vagy június 15-re, azonkívül aug. 1-re 2 és 1 szobás lakás. Érdeklődni lehet: Stern Lipót háztulajdonosnál, Str. Matei Corvin 1. (v. Hunyady-u.) 1859

MODERN négyszobás lakás aug. 1-től olesón kiadó. Cim: Orion textíliáruház, Str. Berthelot 8. 1791

VÉTEL ÉSELADÁS.

GYÖNYÖRŰ 6-német és barokk ebéd-lők. polturos könyvszekrény, v'rinek, álló villanylámpák, antik órák, antik ágyak, perzsaszőnyegek, kis. toalett tükörök, gyönyörű fotelármék, asztalok, falitálcák, márkás porcellánok, horgolt terítők, dupla ággyterítők, üvegszervek, festmények, gyermekjátékok, fotelok, 6 személyes ezüst evőeszköz, réz girandolok, Biedermeyer asztali lámpák, asztalok, tükrök, dísz tárgyak, szarvasbőr lepedők, hegedűk, zongorák, stb. ELADÓK. SALGONÉ bizományi üzlete Str. Horla (Széchenyi-ucca) 1. Neuman-palota. 1000

Olcsó hét! Férfi-, női és gyermekcipők, saját készítésűek. Férficipő 450 lejtől, női cipő 250 lejtől, gyermekcipők a legolcsóbb árban. Czernóczy cipőüzlet, Arad.

KIFOGASTALAN jókarban levő pianino nagyon olcsón eladó, v. Illés-ucca 111. szám. 1864

SÜRGŐSEN KERESK 1 1/2-2 karátos feltétlen tiszta kövű brilliáns gyűrűt, gyermekkoscsit, kerti ernyőt, kerti garnitúrát, tonet székeket, ezüst tárgyakat, f gurális porcellánokat, szőnyeget, antik és modera butorokat stb., stb. SALGONÉ bizományi-üzlete, Str. Horla 1. (Széchenyi-ucca) Neuman-palota.) 1000

MACULATURA PAPIR 6 kgros csomagokban, rendkívül olcsón kapható az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 500

Előleg nélkül egy évi részletre vásárolhat kerékpárt „MOTORICA“-nál Arad, volt Asztalos Sándor-ucca 12. Kerékpár-kölcsönzés, rossz villanygépek és rossz rádió elemek becserelése ráfizetéssel ujakra. Vörös világító 15.- Lej.

KITÜNŐ, jókarban levő 2 Hltres vas-hordók eladók. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában. 200

ÜZLETEK.

ÜZLETHELYISÉG a Szabadság-tér sarkánál azonnalra kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

FÖTÉREN, a legforgalmasabb helyen nagy üzlethelyiség azonnal kiadó. Cim az Aradi Közlöny kiadóhivatalában.

Nagy üzlethelyiség,

tágas udvarra szóló hátsó ezárnnyal kiadó Szabadság-tér 3. Ugyanott másodemeleti ötszobás, alkoves, urilakás. — Udvari üzlet vagy irodahelyiség, kétszobás, ukonnan restaurálva kiadó Szabadság-tér 21. 1630

BUDAPESTEN

az új „NEMZETI SZÁLLODA“

a Hungaria Nagyszállóda vezetése alatt megnyílt Központi fekvés (József körút 4.) a Nemzeti színházzal szemben. TELEFON: J. 320-30.

Minden modern kényelemmel berendezve. Kitűnő étterem! Polgári árak! Dreher sörcsarnok! A vidéki társaságok találkozó helye!

HIRDESSZEN

a 46 éve fennálló

„Aradi Közlöny“-ben!

Vizumát pontosan és előnyösen Arad leg-régibb vizumirodája Sándor Ferenc-cég intézi.